

SKYRIUS
1941
Gimn. raštas Nr. 13
1941 d.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA
(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnalas

Nr. 14 Montreal, balandis, 1943 metų Tomas II

Už Išlaisvinimą Lietuvos! For Liberation of Lithuania!
Už Ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!
Už Santarvės Pergalę! For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$1.00 Canada \$1.00
Užsieny \$1.50 Other Countries \$1.50

Redakcijos ir Administracijos

Antrašas:

2588 Bercy Street
Montreal, Quebec,
Canada.

Vyr. Redaktorius Marija Aukštaitė
Redaktorius Algirdas Navikevičius
Red. Padėjėjas Jonas Yla

* * *

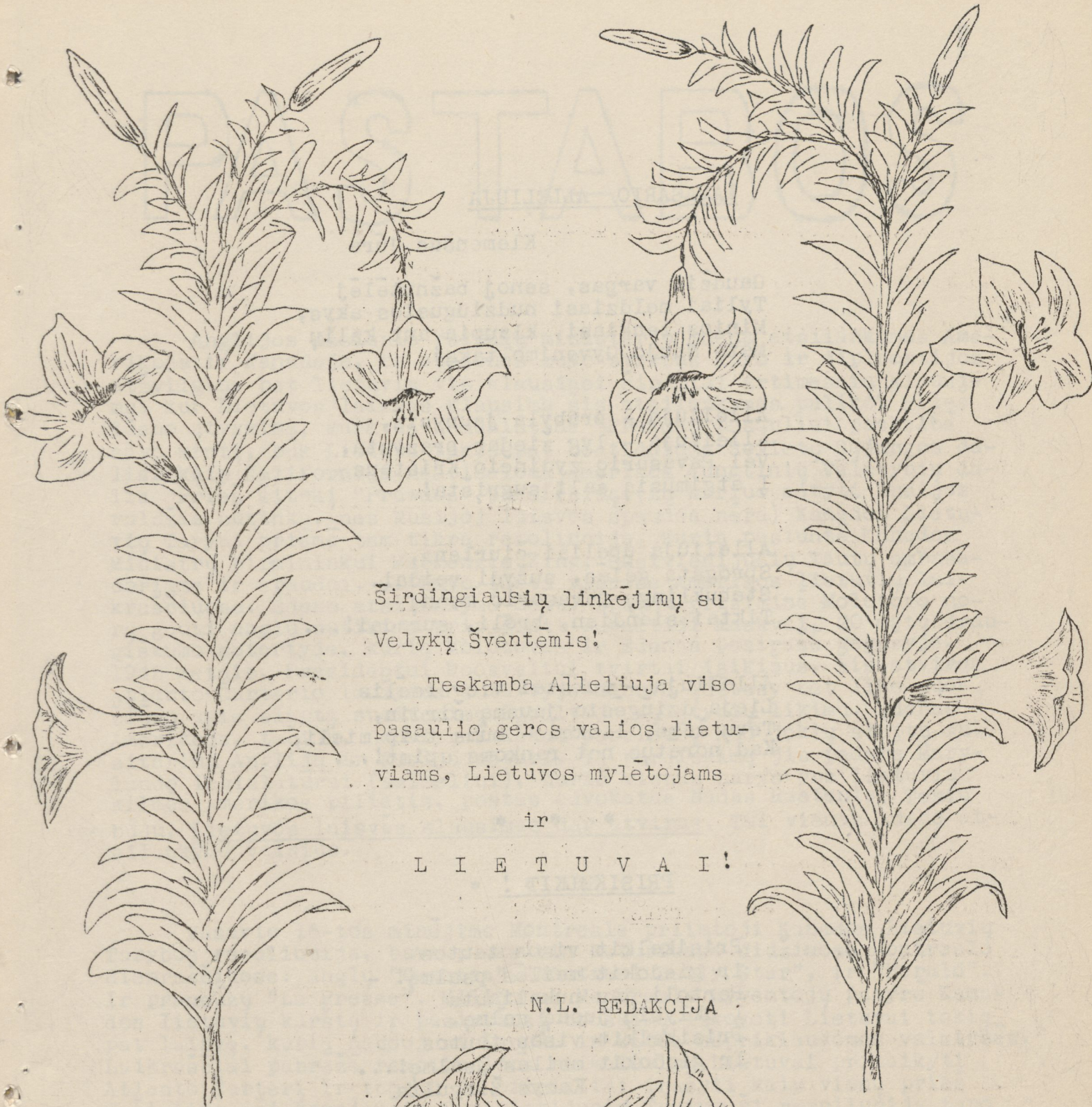
2261
139244
442551

T U R I N Y S

pls.

Pastabos		3
Genė Veršelytė	Drąsiai Lietuvi!	5
B. Buračas	Mūsų Gražieji Margučiai	6
Vincentas Budrikas	Karas	9
J. Aistis	Platanai.....	13
A. Rytmetytė	Magdutė	14
Lietuvis	Motina Mūs!	17
Elegijus Uosis	Iš Seno Dienoraščio	18
Genys	Toronto Dienos	23
O. V-nė	Moteryų Kertelė	25
Marija Aukštaitė	Ko Iš Manęs Reikalauja	26
Paulina Baltakytė	Laiškas	28
J. Aistis	Juoda Melancholija	29
Omnia Vincit Amor	Pavasarių pavasaris	30
Arėjas Vitkauskas	Posmelis	33
Vytautas Širvydas	Už Sienos	34
Petrutė	Montrealo Krislai	36
M. Arlauskaitė	Raudonojo Kryžiaus Vakariene ..	42
Marija Aukštaitė	Laiškas Į Visuomenę	45
.....	Vien Tik Vyrams	47

* * *

Širdingiausių linkėjimų su
Velykų Šventėmis!

Teskamba Alleliuja viso
pasaulio geros valios lietu-
viams, Lietuvos mylėtojams

ir

L I E T U V A I !

N. L. REDAKCIJA

PAVASARIO ALLELIUJA

Klemensas Jūra

Gaudžia varpas, senoj bažnytėlėj
 Tyliai meldziasi nudziugusios akys,
 Minios lenkiasi, klaupia ant kelių
 Mato Naujo Gyvenimo taką!

Alleliuja - prabyla jaunystė,
 Alleliuja - lyg žiedas pražysta.
 Vel Pavasario zydincio Kristaus
 Į atgimusių šalių sugrišta!

Alleliuja upeliai čiurlena,
 Sprogsta gelės, sužydi veidai.
 Stebuklingą pavasario maną
 Tiktai siandien, broli, suradai!...

Alleliuja - aukštai vieversėlis
 Lieja dziugesio jausmą širdin,
 Tėvų žeme, laukai - mums taip mieli,
 Kad noretų net rankoms apimt!...

* * *

PRISIKELKIT !

Prisikelkit visos tautos
 Ir giedokit meilės psalmę! -
 Pertoli jau nukeliauta
 Į aklybių juodą gelmę.
 Prisikelkit visos tautos
 Ir giedokit meilės psalmę!...
 Kazys Žirgulis

* * *

Nepriklausoma Lietuva

PASTABOS

Anglijos užsienio reikalų ministerio Edeno atsilankymas Amerikoje ir Kanadoje, be abejonės buvo svarbus karo ir diplomatijos atžvilgiu, bet lietuvig vis klausiasi širdžiai artimesnių klausimų: kur Lietuvos laisvės klausimą šis atsilankymas palikó? Prieš Edeno atvykimą, Maskvos komunistinė "Prawda" pasauliui paskelbė savo mintį, buk Lietuva tokia pat neatidaloma Sovietų Sąjungos dalis, kaip Kalifornija neatidaloma Amerikos Jungtinių Valstybių dalis. Prieš šitokią "Prawdos" pareiškimą (su kuriuo matyti Rusijos valdžia sutinka, nes Rusijoje laisvos spaudos nėra) Kanados Lietuvių Taryba priėmė tam tikrą rezoliuciją, kurią pasiuntė Kanados Ministrų pirmininkui Mackenzie King, susivienijusių Tautų ambasadoriams ir spaudai. Ji buvo ideta visuose Amerikos lietuvių laikraščiuose. Edeno atsilankymo metu, spauda prisiminė Molotovo norą gauti anglų sutikimą pripažinti Pabaltijį Maskvai, 20 metų draugiškumo sutartyje, kurią Molotovas ir Edenas pasirašė gegužyje, 1942 metais. Prezidentui Roosveltui tvirtai išikisus, šis atviras Atlanto Čarterio laužymas sutartyje nebuvo idetas, bet liko nuozūrių apie slaptą susitarimą Pabaltijo valstybių likimu. Edenas Amerikoje, tačiau, nedviprasmiškai pareiškė, kad jokių slaptų susitarimų Anglija ir Rusija neturi. Tą pareiškimą jis padarė Marylando lėgislaturai (seimeliui), kurió vienas narys yra lietuvių kilmes Amerikos pilietis, poetas advokatas Nadas Rastenis. Tokiu būdu, Lietuvos laisvės klausimas dar atviras. Tai vienas Edeno atsilankymo vaisius.

* * *

Vasario 16-tos minėjime Montreale priimtoji Kanados Lietuvių Tarybos rezoliucija, buvo paskelbta keturiuose didžiuose Montrealo dienraščiuose: anglų "Gazette", "Montreal Daily Star", ir "Herald". Ir prancūzų "La Presse". Milijonas Montrealo gyventojų patyrė Kanados lietuvių karštą ir pasiryžusį troškimą iskovoti Lietuvai tokią pat laisvę, kurią naudojami Kanada ir kitos nepriklausomos valstybės. Laikraščiai pabrėžė rezoliucijos reikalavimą Lietuvai pritaikyti Atlanto Čarterį ir tuojau ją oficialiai irasyti kaip vieną prieš fašistinę ašį kovojančių susivienijusių Tautų. Ši rezoliucija tapo paskelbta labai prielankiu lietuviams metu, kada spauda ir radijas skelbė žinias apie lietuvių sukilimus prieš nacių ziaurumus ir vavgystes. Tokiu būdu Kanados Lietuvių politinė veikla, kuriai vadovauja Kanados Lietuvių Taryba, gražiai supuolė su musu brolių Lietuvoje ginkluota veikla prieš Tėvynės pavergėjus ir plėšikus.

Montreal, balandis, 1943.

Darbą dirbant, šnekėti, paprastai mažai šnekama. Darbo žmogus, tai tylos žmogus. Poetas Julius Janonis gerai darbininko kalvio lupomis sako: "Pasitrauk, nekliudyk, juk matai, kad kalu!" Deja, yra tokių, kurie nepasitraukia, bet sneka ir plepsi. Tokiu būdu, Lietuvos laisves ir Susivienijusių Tautų pergales darbą dirbančiai Kanados Lietuvių Tarybai, dažnai ne tik kliudyti bandoma, bet dar ji apipilama kaibomis, snektomis, net plepalais.

Kas yra Kanados Lietuvių Taryba? Tai Kanados lietuvių organizacijų seimo 1941 metais sukurtas politinis ir visuomeninis kunas, trimis kilniais tikslais rūpintis: 1) aukleti demokratinei Kanadai ištikimybę, 2) dirbti už Susivienijusių Tautų pergalę, ir 3) rūpintis sugrąžinti pasmaugtą Lietuvos laisvę. Tai kilniausi Kanadoje gyvenančių vienuolikos tūkstančių lietuvių vyrų ir moterų gyvenimo tikslai! Taryba paskirta tuos tikslus reikšti per savo organą "Nepriklausomą Lietuvą" ir juos gyvenime kunyti.

Bet, štai, girdime, iš priešų, būk Taryba "fašistinė"! Pirmiausia pasiziurekime kokie priešai taip plepa. Truputį patyrinęję, pastebime, kad tie priešai gyvena visai skirtingais nuo Tarybos ir Kanados lietuvių idealais. Kanados lietuviai gerbia demokratiją, nori nugaleti fašistinę asį, ir sugrąžinti Lietuvai politinę laisvę. Na, o plepikai priešai, tik vienu idealu gyvena: pasivergti bolsaviku diktaturai ir jai ištikimai tarnauti. Šis idealas jokių būdu nesuderinamas su demokratybes ir laisves idealais. Laisvas žmogus niekad netroks būti vergas; demokratas niekad nerems diktatūros.

Pas mus dar neišsiauklėjęs paprotys su savo žodžiu rimtai skaitytis. Brolis lietuvis kai kada drebs žodį, visai neatsižvelgdamas, ar jis tinka, ar ne. Tokiu būdu, ir Tarybos "fašistinis" išeina, nei du - nei vienas. Fašizmas, kaip visi žino tie, kurie su modernine istorija susipazinę, - yra Italijos politinis produktas. Jam giminingas vokiečių nacizmas, ir, kai kuriais atžvilgiais, rusų komunizmas (ar stalinizmas). Bet Kanados lietuvių seime, kuris Kanados Lietuvių Tarybą ikūrė, nebuvo nei vieno italo, nei vokiečio, nei vieno ruso! Tai kokių gi pagrindų Tarybai galima "fašizmą" pristesti? Aišku, tik plepalo būdu, kada su savo žodžiais rimtai nesiskaitoma.

Bet, pasaulį valdo ne plepalai, tik rimtas darbas, rimti žodžiai. Šuns balsas - dangun neina.

* * * * *

Gerai geri žodžiai, bet yra kas nors geresnio už žodžius, tas yra nelstengiama isaiskinti žodžiais: tai yra dvasia aukščiausias seimininkas mūsų veiksmų.

Veiksmus, galima suprasti

iš dvasios atstovavimo. Kai mes darome gera, mažai mes pastebim, bet kai suklumpam ant blogo - sąžinė visuomet pasako.

Goethe.

Nepriklausoma Lietuva

Su šiuo "Nepriklausomos Lietuvos" numeriu, išeina į platesnę visuomeninio darbo dirva Marijos Aukštaitės sunus Algirdas Navickicius, kuris yra Tarybos išrinktas kaip redaktorius pagalbininkas ir pėsejas.

Algirdas, yra jaunas studentas studijuojas pedagogiją, taipgi eina Kanados karininkų kursus C.O.T.C. Montrealo universitete.

Atliekamas valandas pašvėčia "Nepriklausomai Lietuvai", ir gilinasi į literatūrą. Antri metai, jis paivairina "Nepriklausomą Lietuvą" savo braiziniaiis.

Sveikiname jauną jėgą išengiančią į visuomeninį darbą, kur teks gerti ne tik malonų elėksyrą, bet dažnai teks išgerti ir karčių nusivylimų taurę.

Tad, linkime ištvermės, energijos ir nepalūžimo.

* * *

DRĄSIAI, LIETUVI!

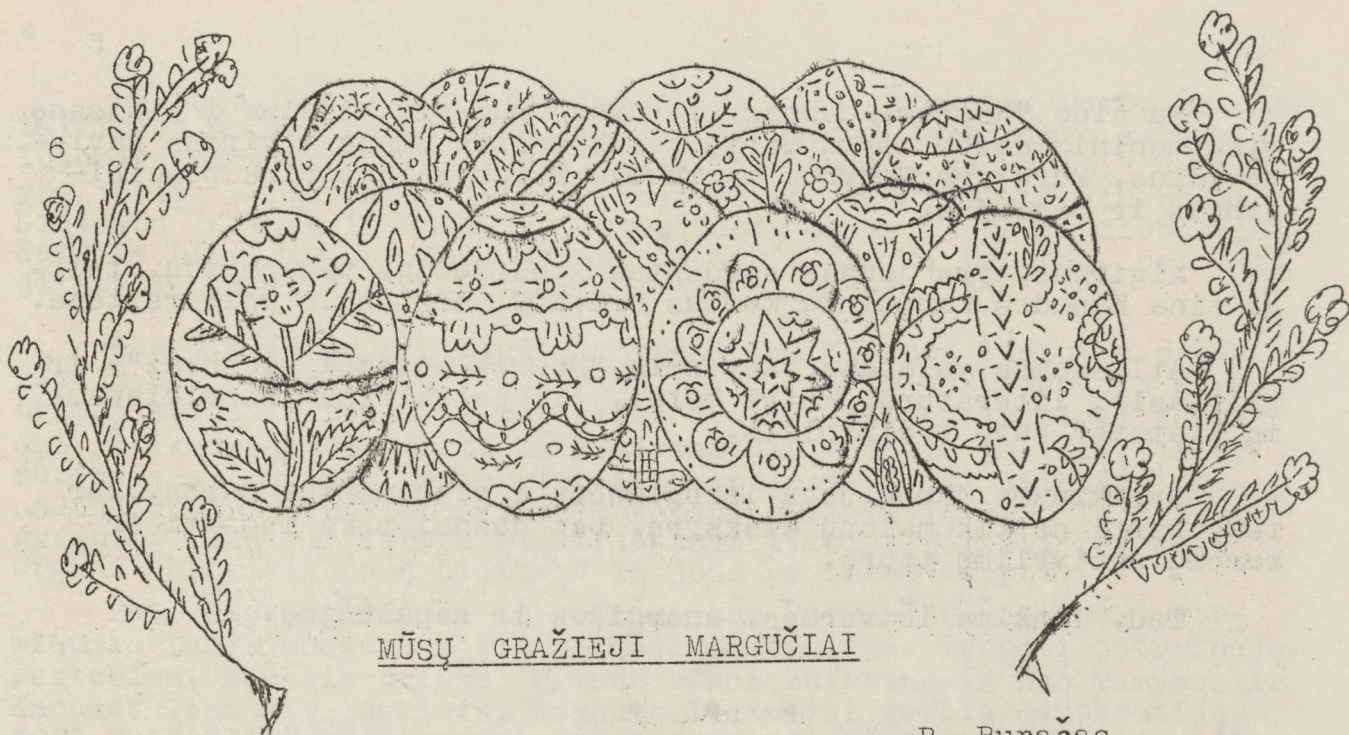
Antai, pažvelg!
Kokia didinga mūsų žemė,
Krauju didvyrių apslakstyta!
Nusvito saule nuo pat ryto,
Ir vėl pasaulis mus išvydo.

Drąsiai, lietuvi!
Pakelk, akis lig pat dangaus viršūnės!
Teplaka širdys mums karščiau,
Juk mes tevynę savo mylim.
Neparduosim anei užu ką nepaliksime.
Jos labai
Dar turim daug nuart arimų.

Didžiulius mūrus išstatysim -
Visus dirvonus nuplušysim -
Tai kas, kad mes tauta mazytė.
Mes esam darbstus, energingi -
Mes savo kraštą mylim.

Genė V-tė.

Montreal, balandis, 1943.

MŪSŲ GRAŽIEJI MARGUČIAI

B. Buračas

Daugelio tautų papročiuose kiaušinių yra gyvybės ženklas. Lietuvių papročiuose kiaušinis taipgi dažnai vartojamas, ypač pavasario švenčių apeigose, kaip: Velykose, Jurginėse, Sekminėse, gyvulius į ganyklą išleidžiant, javų seją pradėdant ir kt.

Kiaušinių dažymo paprotys yra gana senas, tačiau kurioje šalyje ir kuomet pradėta kiaušiniai dažyti, nėra žinoma. Jau senovės egiptiečiai, sirijiečiai ir persai savo švenčių apeigose vartodavę įvairiai dažytus ir išrasinetus kiaušinius.

Tryliktame šimtmetyje jau Europoje kiaušinių marginimo paprotys buvo. Kada Lietuvoje kiaušiniai pradėta dažyti ir raštuotai marginti, tuo tarpu dar neįsaiskinta, tačiau M. Mazvydas, Daukša ir kiti lietuvių margintus kiaušinius mini jau šešioliktame šimtmetyje. Iš kur į Lietuvą atėjo šis paprotys - nežinoma, tik tai spėjama, jog iš slavų, nes slavai kiaušinius tębmarginą įvairiais raštais dar ir dabar. Bet mūsų margučių raštų ženklai grynai lietuviški.

Lietuvis yra didelis dailės mėgėjas, todėl stengiasi kaip išmanydamas puosti netik ūkio apyvokos reikmenis, parėdnius, bet ir valgius, pvz., pyragus, kiaušinius ir kt. Velykiniams kiaušiniams pagražinti darbo ir laiko nesigailima. Kartais taip gražiai nužazoma ir išrasoma velykiniai margučiai, kaip kokios brangenybės. Dėl to ne kartą isgirstame tokį pasakymą: "Gražiai ismarginsi velykaicius, tai Velykose visi ir liks alkani!" Ir tikrai, po Velykų dar ilgai matyti užsilikusių gražesnių margučių. Kiti patenka net į muziejus, o dabar miestuose yra nemaza megejų rinkti gražesniųjų margučių rinkinius.

Seniau, gal ir dabar Lietuvoje margučiai dailiai puošiami

Nepriklausoma Lietuva

dar ir dėl to, kad yra paprotys velykaičius nešti į bažnyčią šventinti. Kiekviena šeimininkė norėdavo pasirodyti savo nagingumu, dėl to kartais būdavo smarkiai lenktyniuojama. Nykstant šiam paprociui, gerokai nuskurdo ir margučių daile. Antroji margučių puošimo priežastis tai ta, kad margutis Velykose yra ne tik valgiui naudojamas, bet ir ypatingoms dovanoms, kaip: krikstavaikiams, lėlauninkams, piemenims, vaikams ir giminėms apdovanoti. Kad ir mažą dovanėlę, jeigu ji graži, džiugina kiekvieną. Todėl ir dovanojamieji margučiai būdavo kuograziausiai nudazomi ir išmarginami įvairiarasciais marginiais.

Lietuvos krašte daugiausia yra paplitę trys margučių marginimo būdai: rasytinis, skutinėtinis ir tepliotinis. Rasytinių būdu margučių raštai padaromi išragant tirpintu vašku, parafinu, taukais arba net ir misriai. Vašku rasoma ant balto nedazyto kiausinio kevalo. Rasoma karštai istirpintu vašku, naudojant tam tikrą vamzdelį, spilkutę su didele galvute ir kitas panašias priemones. Išrašinti kiausiniai dedami į šaltus dažus ir juose laikomi iki nusidąžo. Paskui dedami į karštą vandenį, kad nutirptų vaškas. Vašku dažytus kiausinius seniau dažydavo juodai tam tikru naminiu būdu. Už trejeto savačių prieš Velykas puodan sumerkiami seni gelžgaliai su alksnių luobomis. Kai pašidaro tamsūs skystimas, tada į jį sudedama vašku išrasytus kiausinius ir taip palaiko dieną kitą. Kada kiausinius dažai "nukanda", kiausiniai išimami ir verdami svingų laišku nuoviroše, kad nuo jų nutirptų vaškas. Tokiu būdu kiausiniai nusidąžo gražiai juodai ir neblunka. Šis būdas seniau buvo zinomas visoje Lietuvoje, o paskutiniaisiais laikais žemaičiuose, Dūkose ir Rytų Aukštačiuose.

Skutinėtiniu būdu marginamieji margučiai pirma nudažoma viena kokią nors spalva. Paskui kieto plieno aštriu peilio galeliu išbraižomi kiausinio kevalė įvairūs marginiai, nuskutant nuo kevalo dažus. Tokiu būdu gaunamas dviejų spalvų raštus - baltas ir toks, kokia spalva nudažytas kiausinio kevalas. Skutinėtinis būdas labiausiai paplitęs visoje Uznemuneje iki pat Nemuno ir iš dalies Pietų žemaičiuose. Gražiausia skutinėja Marijampolietės kapsės.

Tepliotiniu būdu marginami kiausiniai pirma nudažomi viena kokia nors sviesesne spalva, o paskui teptuku ar plunksnele, pamirkytu į dažus, istepliojami pageidaujama pagražinimais. Tokiu būdu lengva gauti daugiaspalvius raštus. Todėl tepliotiniai margučiai pasižymi dideliu spalvingumu. Tepliotinis marginimo būdas yra vėlesnių laikų, tačiau jis paplitęs veik visoje Lietuvoje.

Dar keli žodžiai apie margučių raštus. Daugelis lietuviškų margučių raštų nieko bendro neturi su tikibiniais ar bažnytiniiais ženklais, bet yra gryna lietuvių sodiečio dvasios kūryba, paimta iš savo gyvenimo aplinkos, savaip atvaizduota ir stilinga. LIETUVIŠKŲ MARGUČIŲ DAILĖ YRA GRYNAI SAVĄ IR LIETUVIŠKA. Senosios mūsų sodžiaus dailininkės nepazino kitų kraštų dailės, nelankė svetimų mokyklų,

Montreal, balandis, 1943.

nesinaudojo svetima spauda, todėl jų dailėje svetimos įtakos yra kuomaziausia.

Mūsų margučiuose pasireiškia labai didelis sodžiaus dailininko dailės žinojimas ir gabumas, o ypač turint galvoje, kad daugumas sodiečių buvo berasciai ar mažai rastingi. Vis dėlto sodžiaus dailininkas sugebėjo margučiuose įdėti visa gavo, sielą. Ir nuostabu, kad jis mokėjo piešiniuose gamtą perduoti gražiai stilynta, o ne sausai natūralistine ir primityvia. Tačiau taip visa vykusiai stilynta, kad suprantama ir bemoksliai žmogui, nors piešinių formos gana sudėtingos. Margučių raštai, geometrinės kilmės, nėra jau tokie paprasti, todėl sodžiaus dailininkui jie nėra lengvi. Čia dailininkas dažnai susiduria ir su išskaiciavimu, kad viskas išeitų simetriska ir dailu. Daug sunkumų turima ir su medžiaga, kurioje jis priverstas savo uždavinį atlikti, o kiaušinis šiam reikalui nėra gera medžiaga.

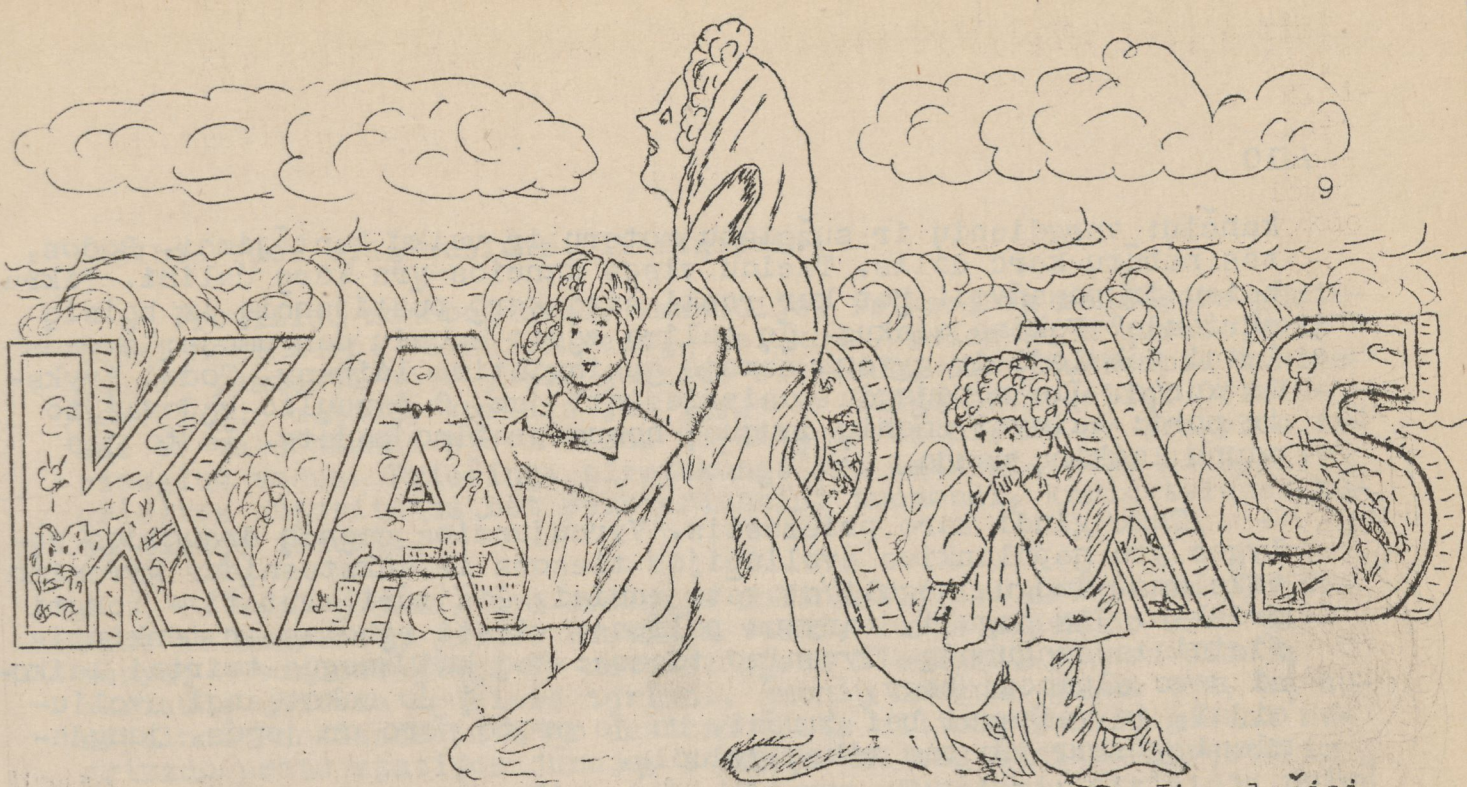
Kaimo aplinkybėse dar sunkiau yra su dažais. Seniau kaimas fabrikinį dažų veik nevartojo. Visus reikalingus dažus mokėjo patys pasigaminti iš savo aplinkoje randamų augalų ir kitų medžiagų, kurių labai nedaug teturėjo, o jeigu ir buvo, tai nežinojimas būdo, kaip iš jų pasigamina kokius dažus, trukdė jais pasinaudoti.

Spalvos margučių menė, yra antraeilis dalykas. Didžiausia margučių vertybė yra jų raštai, kurie parodo didelį sodžiaus dailės tobulumą. Nepaprastas margučių raštų įvairumas stebina daugelį dailės megejų. Margučių raštuose niekur nepastebėsi lygiai tokių pat pasikartojimų net ir didžiausiam rinkinyje. O tatau rodo didelį mūsų kūrybingumą ir dvasios turtingumą. Laki sodiečio fantazija margučiuose sukūrė nuostabiai gražių margučių raštų.

Sodžiaus dailininkas viską puošia su dideliu atsidėjimu ir meile. Jis daro vien savo širdies malonumui, stengdamasis sukurti ką nors gražų. Taigi reikia stebėtis nepaprasta žmogaus kantrybe įdėti tiek darbo į toki nepatvarų daiktą, kaip Velykų margutis, kuris puošiamas gardžiam suvalgymui, nes retai kuris margutis esti ilgiau išlaikomas ar parodose rodomas.

Sodžiaus dailininkas margučių raštams medžiagą ėmė iš savo aplinkos viską, kaip išmanydamas stilyno ir derino. Margučiuose daugiausia vyrauja augaliniai ornamentai. Neretai pasitaiko stilyntos širdys, saulės, žvaigždės, kryžiai, ratukai, lankučiai ir kt. Pūkščiai, gyvuliai, žmonės ir kitos būtybės pasitaiko gana retai. Kai kurie margučių raštai turi net ypatingus savo pavadinimus, kaip: suktukas, vingiukai, riestinis, dantukai, sparniukai, backutė, reketukas, vainikai, ruoziukai, kilputės, lankiukai, akutės, snapiukai, stulpiukai, spinduliukai, švilpukai, gėveliai ir kitoki.

* * *

Iškilius pasauly karui, padidėjo kritikų darbas. Jie plačiai kritikuoja karo baisenybes. Jie yra tikrai pasiryžę nurodyti kaltąją tautą. Jie mėgina specifiškai dėstyti, kaip karo būtų galima vengti. Ir šitaip tarpusavy riejaši. Tokie kritikai bendrai mano, kad kas atsisako išklaudyti kitų žmonių reikalavimus, tas yra klaidingas ir net dažnai zalingas. O sutikimas patenkinti tuos reikalavimus išvengtų karo. Neutralės tautos bendrai plečia savo simpatijas ta kryptimi, kuri, jų manymu, yra palankiausia joms pačioms, pletoti tuos lygaus pobūdžio interesus, kaip ir tuos, kurie įvykde dabartinį karą.

Karas savy nėra apgailėtinas. Suteikdamas kai kurias sąlygas, karas seka kaip naturalinė pasekmė. Karas yra gamtos vaistas pagallinti nepalankias sąlygas - sąlygas, kurios susikristalizavo ir virto despotines aukstesniojo "As" įtakai. Nelaimė, kad žmogus nepazęngė už tų socialių sąlygų, kurios padarė karą reikalingu. Betgi žmogus, didumoje, dar tebėra gyvulys. Jis dar tebėra didelės naturalines kovos kareivis, kurs kariauja dėl kūno gyvenimo ir kūniškų pasitenkinimų. Kol žmogus bus įkalintas šiame veiksmo stovy, tol tęsis karas, ir tik didžiausios kančios tegalės kreipti jo dėmesį prie aukstesnių daiktų.

Joks žmogus, nei žmonių grupė nėra visiškai atsakingi už karą. Atsakomybė priklauso nuo viso socialaus padarinio. Žmogus yra savanaudis.

Jis nori gyventi ir klestėti savo kaimyno lešomis. Jis nori naudotis visų svetimsalių pelnu ir eksploatuoti jų turtus savo paties tikslams. Jam mazaterupi jo bendrų piliečių gerove.

Kol žmogus elgsis nuo šios pažvalgos, tol tęsis karai.

Kariavimo lauke įvyksta daugis nereikalingų baisenybių ir

kancijų: vargdienių ir sužeistų moterų ir vaikų kentėjimai. Rodos, tas nebūtų karo dalis. Tačiau visos kancijos yra karo dalimi. Tikrai, baisu ir pamanyti! Bet kur rasti šitą karą pustijančią ir baisią skriaudą? Faktas aiškus. Ją galima rasti žmonių daugumoje: žmonės lėtai tobulėja ir gyvena žemame apsišvietimo laipsny. Todėl iškyla karas. Jie nepajėgia pasipriesinti jam. O pasaulio vadovai to ir nori: laikyti žmonių daugumą nesusipratimo padėty. Iš to jie gauna laikiną naudą.

Tame glūdi karo priežastis. Vyraujančios žmonių draugijos sąlygos yra nepalankios evoliucijos tiesoms ir aukštesniems gyvenimo tikslams. Žmogus negali stovėti ramiai. Jis turi krutėti - zengti priekin. Jis negali, tarytum polipas, virsti ribotas ir tenkintis fiziniiais smagumais. Gyvenimo tiesos: kad kai žmogus tvirtai laikosi savo elgimosi begy, jį jo aukštesnei evoliucijai, jo veiksmai bei darbai, be jo proto noro ar jėgos, jungdamiesi gamina jam tam tikrą gyduolę.

Atidus žmonių sociologijos stebėtojas visai nesistebi iš karo. Pirmą, yra beveik universaliai teisinga, kad kiekvienas žmogus yra pirma pats sau; ir mano turintis teises visam fiziniam turtui ir savo kūno patenkinimui - visam, ką jis galėtų įsigyti. Šita pažvalga yra labai išiviešpatavusi, jog negalima žmogų kaltinti už tai. Į ją žiūrima kaip į dalykų begį.

Antra, jis yra savo šeimos globėjas pirm kitų šeimų. Trečia, jis yra dalimi savo šalies globėjas ir saugotojas nuo kitų šalių užpuolimo; ir paskiausiai - savo valstybės sargybinis.

Ir žmogus žiūri neprietelingomis akimis į komercinę užsienio valdžių gerovę. Viso priežastis: visa sociale struktūra yra pamatuota individualiu savanaudiškumu.

Šis individualus savanaudiškumas plėtojasi į profesionalų ir socialų savanaudiškumą, organizacijos savinauda, politinę, komercinę ir tautinę savinaudą. Visi jie turi tą patį siekimą: patenkinti žmogaus "Aš". Tačiau kai kurie yra protingesni už kitus. Protingiausieji vartoja mažiau protingus kaip tarnus ir įrankius. Visi jie yra prieš žmones. O inteligentiskiausieji - schemingai vadovauja. Žmonių dauguma pasitenkina paviršutiniiais išaiskinimais. Nominale profesija patenkina juos.

Vadovai pozuoja, kaip drąsūs čempionai - reformų ugdytojai, labdarybių filantropai. Jie ypač labai mėgsta pagarsejusios labdarybės darbus, - darbus, kurie yra plačiai skelbiami pasauly. O tamsioji liaudis neprivalo tirti ar klausti, kokiū būdu tie filantropai įgyja pinigų ir turtų. Jie siuncia, kaip dovana, provizijomis prikrautą laivą užsienio tautų badaujantiems, kai simtai tūkstančių miršta nuo bado jų pačių saly - nepastebimi. Ir laikraščiai

skelbia juos didžiausiais filantropais.

Provizijų monopolistai, amunicijos ir karinės medžiagos gamintojai nori karo. Valdžios vadai, kai kada, palankauja karui, kaip irankį pasiekti savo pačių godžius siekimus, arba nukreipia minios dėmesį nuo metodų, kuriais jie įgyja ir laiko savo galią. Oficialiai ir valdininkai stovi viens už kitą ir už biznio ar prekybos vyriausius vadus. Priešingi pirmtakunai yra laikomi, kaip aiškus ir griežtas autoritetas bet persveriančiai nuomonei, kurią teismas būtų linkęs isduoti.

To viso paseka, kad draugija dalinasi į dvi srovi: eksploatorius ir eksploatuojamus. Protingi vadai, kurie paaukojo savo pirmenybę savanaudiškiems ir neteisintiems tikslams, padaro didelę skriaudą. Kitais žodžiais tariant, žmonių dauguma gauna tai, ką nusipelno. Penkiasdešimts ar sesiasdešimts milijonų žmonių giliai nūgrimzdo proto apatijos jūroje, leidžia keliems simtam spręsti ir valdyti savo gyvenimą. Jie eina, kur yra siunciami: atsistoją prieš patranką kaipo celius sauti.

Kodėl?

Jie nežino priežasties. Jie klauso akiai. Tik karas, mirtis ir kentėjimas tepazadins juos. Jie yra lyg vaikas, kurs turi nusiūdeginti, kad suzinoti jog ugnis karsta. Yra daugis dalykų, kurių žmogus neismoks jokioj mokykloje, kaip tik fiziniame skausme. Tie inteligentiski bet ir schemingi vadai yra tamsiosios liaudies nesavaimus mokytojai. Ir tie vadai nenusipelno jokio kredito uz savo mokymą. Jų tikslas savanaudiškas. Bet - jie išplėtojo kai kuriuos gabumus, uz kuriuos gaus atlyginimo.

Didesnis žmonių skaičius bet kokios tautos yra palaidoje savo talentus. Žmonių dauguma yra pasyvė. Jie nesidomi daigtų priežastimis. Jie prisijungia prie kai kurios partijos ir pagaliau leidžia jos vadams vesti jų dalykus. Jie netiria kas padaryta, kas nuveikta. Jie klauso ir tiki ką vadas ar jo tarnas pasako. Jie maza teskaito laikraščius, o jei ir skaito, tai tik savo partijos organą. Visus kitus laikraščius atmeta ir vadiną neistikimais. Jie realiai nebando suzinoti bent kiek apie valdzios principus ir tikslus. Savo partijos balsavimuose, jie meta savo kepures oran, reikalauja uz savo kandidatus ir balsuoja uz didžiausį savo kaiminystės klastadarį. Draugiškas pliauksteleėjimas per pečius, maza malone ar palankumas ir tam panašūs dalykai - laimi balsus. Balsuotojas po rinkimų taipgi nesirupina suzinoti uz koki žmogų jie balsavo - ir ką jie aktualiai nuveiks savo oficialiame urde.

Yra beveik negalima sudominti minią bet kuo interesingu, kas ūmai nepasiūlo fizinio atlyginimo. Liaudis elgiasi tarytum visas

Montreal, balandis, 1943.

universas būtų sukurtas ne kitam tikslui, kaip tik rėdyties, valgyti, gerti, ir vaikais daugėti... ir keletą metų gerėtis ir tenkintis kuño smagumais. Jiems viskas atrodo sukūrta ne aukštesniam tikslui. Jie pataikauja savo vadų sugedusiems ir savanaudiškiems metodams; ir kiekvienas nori privilegijos naudotis tais pat metais.

Kartą žmogui pakliuvus į šitą stovį yra sunku iš jo iškopti. Ir tik skausmas ir vargas teprikels jį iš letargijos ir privers mąstyti, susiprotėti. Iš tikrųjų, draugijos protingesnių vadų metodai pasieke šitą padejimą... ir be jų noro ar proto jėgos.

Žmogaus pažangą yra cheminis veiksmas. Skirtingi elementai jungiasi formuoti misinį, kurs skiriasi nuo tų elementų. Misinio suformavimas verčia naikinti tuos elementus. Šitaip buvo su kiekvienu žingsniu žmogaus begio pažangoje. Žmogus tiesioginiai nepasieke pasekmes. Pasekme įvyko kombinacija tų daiktų, kuriuos žmogus sukure.

Karas yra bakterijų naikintojas. Jiš yra voties pratrūkimas. Jis valo ir šalina, nors netobulai, bet uztektinai, kai kurias kliūtis nuo žmogaus evoliucijos tako.

Šios pažvalgos nereiškia mažiau tikregnės užuojautos tiems, kurie kencia nuo karo rezultatų. Pasaulio užuojauta yra motinos užuojauta, kuri duoda savo kūdikiui kažką, kas nenaudingas jam, bet tik kad jis prašo. Šita užuojauta yra visų žmonių gerui, o ypačiai paskutiniam kenciančiųjų gerui. Yra svarbu, kad žmogus gerai išmoktų tą lekciją, kurią visi karai moko. Ta lekcija aiškina, kodėl tautos džiaugiasi netobulu ir biauriu gyvenimo siekimu.

Aukštesnės jėgos, kurios valdo visatą, ramiai žiūri į karo baisenybes, ir matomai be pasigailėjimo simptomo. Karas yra vienam vaikui, kurie geria savo vaistus. Tai yra jų gerui.

Saulė taip skaidriai nušviečia karo lauką, kaip ir javų lauką. Solidinė žeme yra sukūrta iš gyvulio ir žmogaus gyvenimo liekanų - iš viso to, kas zuvo gyvenimo rungtyne. Kada mes pžiūriame vien tik į karą, jis atrodo mums baises; bet, kai mes svarstome didelę pasaulio tragediją, karas virsta mums mazesnis įvykis.

Žemė turi savo sezonus, kad santykiauti su kiekvienu metų mėnesiu. Saulė irgi turi savo mėnesius virš dviejų tukstančių metų... Dabar yra naujo mėnesio pradžia, - mėnesio, kurio joks žmogus dabar gyvenas žemeje nepergyveno savo dabartinėj asmenybėje. Saulė neseniai pasieke Akvarijų. Ką šis naujas sezonas atneš žemei, dar nežinoma bendriems žemes gyventojams. Karas gal but neismokins savo baisenybių lekcijos. Galbut, reikės pašalinti šių laikų sąlygas ir aplinkybes; galbut, seni kontinentai turės nugrimzti ir nauji iš-

PLATANAI

J. Aistis

Jau vėl liūdnam šlamėdami platanai
Prie mano lango ims nusilapos...
Ir nerimas jau širdį vėl kutena,
Kad metų metai nuslenka taipos.

Nunuoginę, nudraskę buitį maną,
Lyg ant kokios kerštingos pasaipos,
Kad nei svajonių, kur dar rusena,
Neliktų nei mažiausios nuotrupos...

Tai reiškia vėl anapus gatvės, lange,
Matysiu moterį, ir truputį padanges
Numelusios, lyg zydintys linai...

Tai vėl širdis, nutolus nuo gimtinės
Virpės, tarytum lapas paskutinis
Už mano lango, uždaryto aklinais...

Žiūriu kaip aras sužeistais sparnais
Netikras sayimi aklo bedugnen
Ir slopinu širdy troškimų ugnį,
Sutyskancią bejegiais vandenais...

* * *

kilti iš vandenyno gilumos - at-
sipalaidavę nuo piktos minties
formų įtakos.

Zmogus negali spręsti žmo-
gaus gyvenimo sąlygomis. Gyveni-
mas yra realus. Jis yra amžinybei.
Evoliucijos tiesos turi būti pil-
domos. Jos sako: viskas saugu.

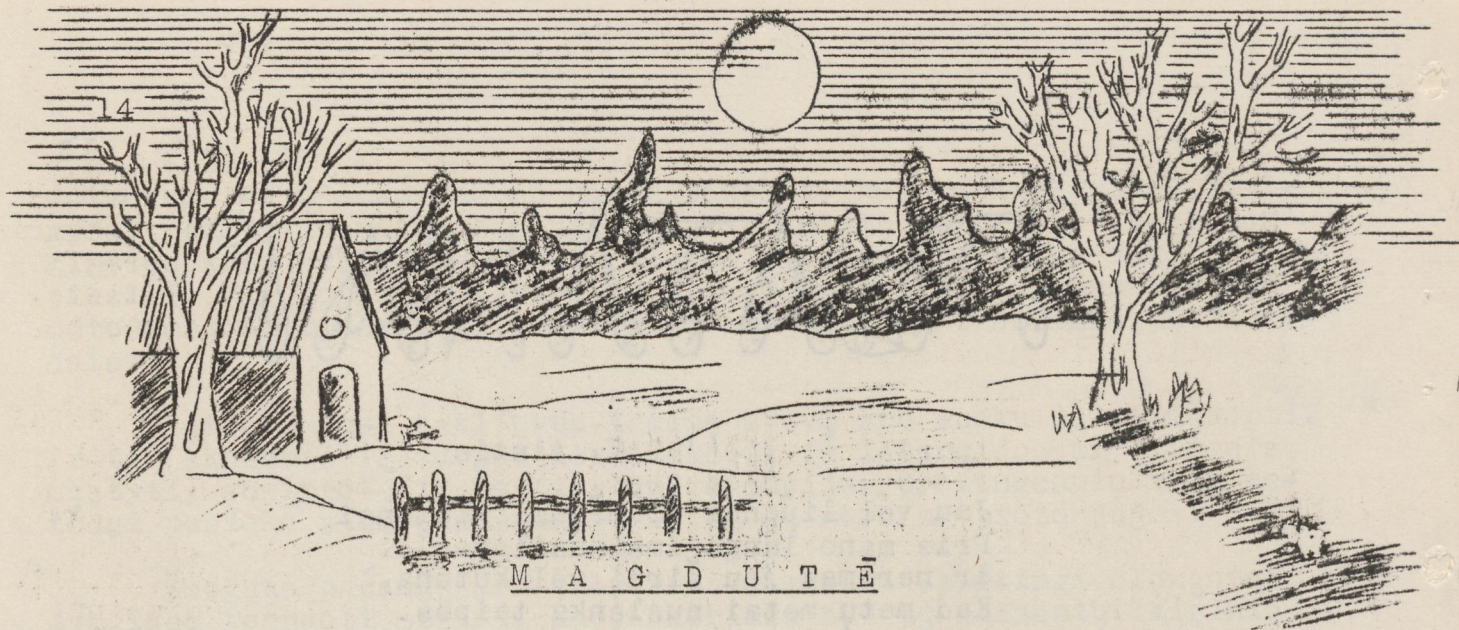
* * * * *

Žmonijos protas, galėtų bū-
ti gražiausių gėlių daržas;
jei jis būtų tikrų idealų so-
dininkas.

Mums reikia ne realizuoti
idealą, bet idealizuoti re-
alų.

VJB.

* * * * *

A. Rytmetytė

Mūsų miestelio didžiosios gatvės galę, dešinėje pusėje, stūksojo mažas namelis priklausantis Gerulių seimai. Namelis buvo mažas, tik su dviem didesniais visuomet rūpestingai nuvalytais blizganciais kaip kristolas langais į pietus, kas sudarė dar didesnę ir labiau viliojanti patrauklumą bei masinimą, ir todėl kiekvienas praeivis einantis pro tą trobelę, - pažvelgdavo į jos vidų. Budavo kiekvienam idomu pirmiausia pamatyti tų namų svariają ir darbščią kaip bitutę seimininkę, kurią namelis nors ir būvo kuklus teturedamas tik du langelių į pietus, o trečią mažyti į vakarų pusę. Pro tą mažąją, galėjai matyti Kurklių kaimo žaliuojančius klonius, skaidriame upely nardančias antis besidžiaugiančias ankstyvam pavasary.

Visa trobelės aplinkuma, tvarka, ir rūpestingas švarus užlaidymas, teke gražaus išpuošio ir tavrkingumo, buvo pavyzdžiu visos pielinkės gyventojams. Gal būt už tai šios kuklios trobeles seimininkę kuri niekadoms niekam nieko blogo nebuvo padariusi, o pasizymejusi didžiausiu gerasirdiskumu - visi apylinkės gyventojai ją vadindavo tik Magdute, o ne tikrąją jos pavardę: Gerulienė.

Nors Magdutė būdama gana neturtinga, neturedama net mažiausio darželio kuriame būtų galėjusi nors būtiniausių žmogaus maistui reikalingų daržovių pasisodinti, arba savo vienintelei ozkutei (kuri buvo visas jos turtas priskaiciuęs prie namelio) priruošti maisto žiemai. Vasaros metų, ji savo ozkutę vedavo į Kurklių kaimo ganyklas, kur už mažą atlyginimą skerdziui ūkininkai ją primdavo.

Mano atminime, visą Magdutės gyvenimą - lydėjo vargas ir nedatekliai. Tik paš ūkininkus kruopščiai ir sunkiai dirbdama, gyveno ir iš vargo sypsojosi bent iš šalies žiurint, taip atrodė

nes Magdutė savo likimu niekad niekam nesiskūsdavo. Iš jos širdies rođos dvelkte dvelkė sielos ramumas, meilė ir paslauga artimui. Suzinojusi, kad jos kaimynus ištiko kokia nors netiketa nelaimė, - ji pirmoji skubo jiems į pagalbą su savo darbu, ir suraminiimu. Būdama pilna sveiko jumorū ir nuosirdžios užuojautos kitiems, dažnai primindavo už save turtingesniems, kada sie skūsdavos to, ar kito daikto netekimu.

- Mielieji! - sakydavo ji - Kuo aš galiu pasiguosti Jums? Gal tik savo gyvenime būtiniausių dalykų trūkumais... Kada jūs tiek sielojates dėl savųjų reikalų nepasisekimo, as privalau tyletti.

Ryškiausia atsispindėdavo Magdutės pavyzdingumas tarpe jos kaimynų, gal but dar ir dėl to, kad prieš pat jos gyvenamą namelį, tik kitoje gatvės puseje, - gyveno taip pat neturtinga Jaručių šeima; kurių namas jau buvo daug pranašesnis ir išstaigingesnis negu Gerulių. Kiek Gerulių namai pasizymejo švara ir tvarkingumu, tiek Jaručių didžiausiu apsileidimu, betvarke ir nesvara; jis skyresi nuo visų kaimynų.

Pro Jaručių namo langus iš lauko pusės nieko negalėjai išvelgti į vidų, nes stiklai gal buvo nevalyti niekad, lauko puseje, viskas aplinkui ismėtyta, nei vienas daiktelis neturėjo savo vietos. Einanciam patamse į namo vidų, nevienam grėsdavo pavojus sprandą nusisukti. O be to, jau ir taip nei viena kaimyne - nejaute malonumo aplankyti Jarutiene, kuri kaip sako lietuvių patarlė: iš degtuko priskaldydavo vežimą. Ji visuomet būdavo užimta kitų reikalais, kiekvieno ne tik artimų kaimynų o ir siaip parapijiečių nors ir nepazindama, bet kada tai vieną kitą žodį girdejusi, stropiai kiekvieno "sąžinę perkratydavo". Suzinojusi kokią nors naujieną, skubotai begdavo pas kaimynus, retas duris aplenkdama.

Gerulienė buvo visai kitokio būdo. Kartais perspėdavo Jarutiene: "nesikišk, kaimynėle, į kitų reikalus! Žiurek savo šeimos! Vyras siuvejās, gerai uzdirba, geriau prižiurek vaikus; matai pati, kad nei siltų pietų neturi laiko šeimai pagaminti, nes praleidi visą laiką su kalbomis pas kaimynus.

Jarutiene atreždavo: - "Kas tau darbo su mano vaikais? Rūpinkis tu pati su savim, o aš darau - kas man patinka! Daugiau manęs neperspėdinek!

Šios dvi kaimynės niekada tarp savęs nesutiko. Nors Gerulienė niekada niekam nelinkėjo blogo, nelinkėjo to nei savo kaimynei Jarutienei, o tik nuosirdžiais savo patarimais norejo jai padėti; kad ši atprastų nuo tų blogų ipročių, kenkiančių ne tik jos pačios šeimai, o ir visiems, nes su savo kalboms Jarutiene, jau buvo įgrisusi iki gyvo kaulo visai apylinkei.

Net mažų vaikų - neviliojo noras užėiti pas Jaručius, nors ten ir vienamečių mūsų žaidimo draugu buvo. Su nekantrumu laukdavome progos, kada mus tėvai pasiūs kokiu nors reikalu pas Magdute! Pasiūsti, galvatrukciais begdávome kalno paslaitemis ir pasiekę upe-lio vaga, staciai jo krantais begdami atsidurdavome Gerulių trobelės jaukiam prieglobsty; is kurios aplinkumos jausdavome lyg koki štebuklingą malonumą sklindanti tarytum pasakiškų burtų užkereti zengdavome i jos vidu, budami tikri, kad vel isgirsime is Magdutes idomių pasakojimų apie sunkius baudziavos laikus; o jos pasakojimai budavo labai, labai idomūs, bausis ir siurpus, kad mano broliukas budamas gerokai vyresnis uz mane - nekarta atsidusdavo klausdamas Magdutes:

Ar tie sunkūs ir žiaurūs baudžiavos laikai niekada nebegriš Lietuvos? Ar nebereiks tiek valstiečiams kentėti ir drebeti prieš ponus kaip tuomet reikejo?...

Su neapsakomu džiaugsmu laukdavome metinių švenčių, ypač Velykų! Kada sniegas jau juoduodavo pavasario saulutės atokaitoj, kada kalnuose ir klioniuose papuręs ledas tirpdavo saulės kaitinamas, tada džiaugdavomes, kad arteja Velykos.

Didįjį Penktadienį mamutė pridėjusi i pintinę Velykų lauktuvių, siūsdavo mus su broliuku nunesti jas Magdutei. Tai budavo laukiamiausia mūsų diena metuose, kada mes savo atsilankymu ja pradžiugindavome. Tada rodos lyg koki dideli darba jausdavomes atlike, o Magdute dekodama uz dovanas džiaugsmo asara nusibraukdavo nuo isvargusio veido ir sakydavo:

- Kuom aš atsilyginsiu tiems geriems žmonėms, kurie maneš niekada neužmiršta?!

Ir šiandien, mes turim nevieną geraširdę Magdute, ir nevieną žmonių garbę draskancia Jarutiene. Bet, Velykų reikšminga svente, teprikelia mus tik kilniems ir doriems darbams.

* * *

Žmogaus dvasią atsispidi švelnių minčių reiskime, ir stiprioje pasiryžimo akcijoje.

Chesterfield.

Mes tada pažengiame gyvenime, kada išmokstame valdyti savo palinkimus.

Froude.

Žmogus kaip kulka, juo ji švelnesne, tue toliau nulekia.

Kas visokiose aplinkybėse budamas stengiasi viską daryti kuogeriausiai, tas daro gerai, veikia prakilniai taip; kad nei angelai geriau nepadarytu.

Young

Gyvenimas tik trumpa diena; bet darbo diena. Veikimas kartais gali privesti prie blogo; bet neveikimas niekada neprives prie gero

Hannah More.

Nepriklausoma Lietuva

MOTINA MŪS!

Lietuvis

Lietuvos Nemunas puikiai plaukia,
 Daug jis prie savęs upių saukia.
 Pievoms, girioms jų krantai -
 Apdabinti yr gražiai!
 Graži salis Lietuvos,
 Lietuva tai laisva bus!

Didi laukai yr turtingi;
 Žmonės tvirti - dirbt netingi;
 Gražus dera ten javai,
 Nes ten yr geri laukai.
 Graži zemė amžiais bus...
 Lietuva mus - laisva bus!

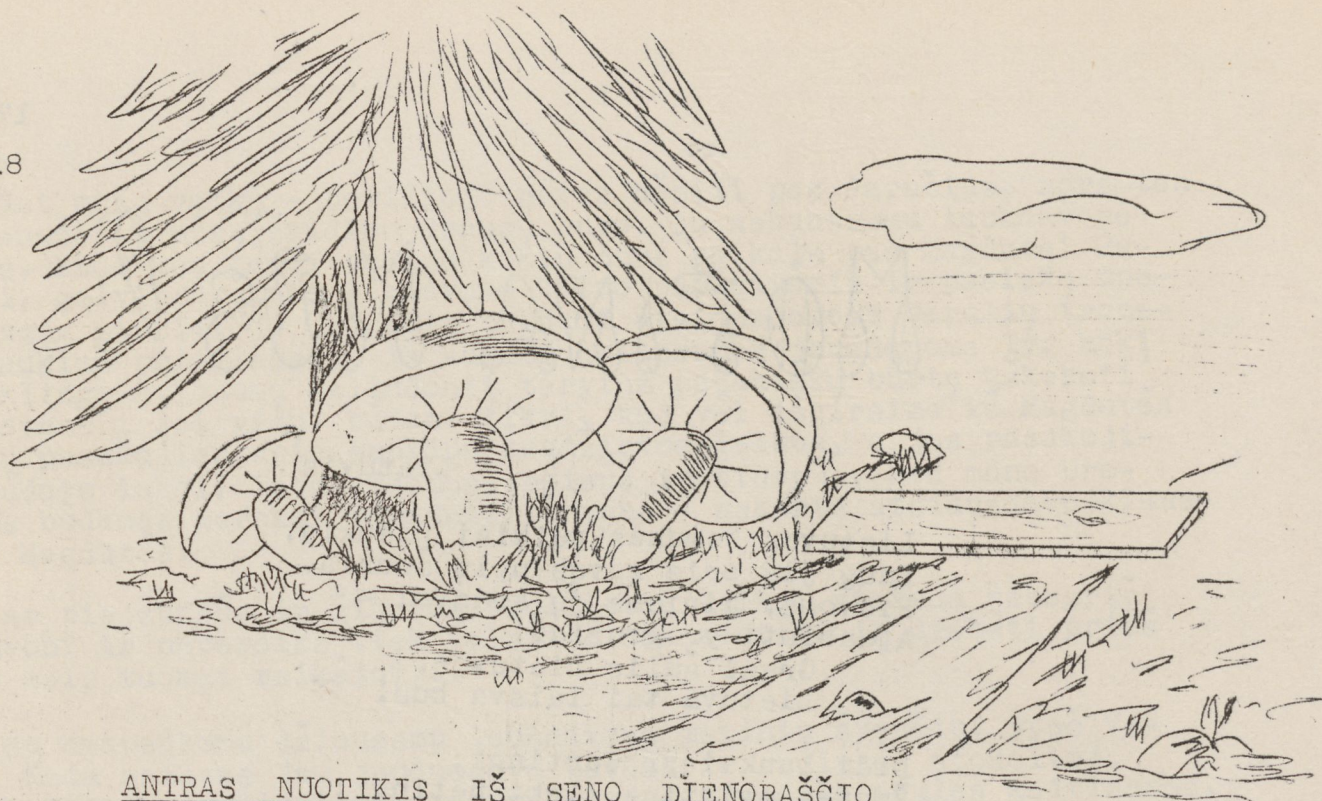
Paukščiai čiulba puikiai žalioj girioj,
 Žolynai dabina Lietuvos laukus.
 Žydi darželiuos geles, pinavijos
 Ir daržovių nemazai bus!
 Graži gamta Lietuvos,
 Lietuva tai kraštas mus!

Kalba girdim čia gražiausią,
 Iš visų kalbų seniausią;
 Puikiai skamba žodžiai jos -
 Visam sviete ner tokios!
 Ir ta kalba neprazus,
 Lietuva tai kraštas mus!

Dainas girdim kuogražiausias,
 Apie rutes žaliausias!..
 Širdi jaudim mus daina,
 Tai linksmas - tai vel liudna;
 Balsas jos labai svelnus -
 Lietuva motina mus!

* * *

Montreal, balandis, 1943.

ANTRAS NUOTIKIS IŠ SENO DIENORAŠČIO

Elegijus Uosis

Liepos mėnesio vieną gražų vakarą, parėjau namo nuo rubežiaus. Šeimninke pakvietė į valgomąjį kambarį vakarienės, pažymėdama, kad turinti svečių, ir šį vakarą niekur neprasisalinti, nes yra gražios mergaitės ir su joms turesiu laiką praleisti.

Iėjau į valgomąjį. Mano akių žvilksniai susidūrė su nepažįstamos panelės žvilksniais, nepažįstama paraudo.

Šeimninke perstatė viešnias, tai jos giminės puseserė ponja Šilgaliene, ir dvi jos dukrelės studentės: Ryta ir Danutė; iš Liepojaus, iš Latvijos.

Man paskyrė vietą atsisėsti šale panelės Rytos, kuom aš buvau patenkintas. Valgant, daug teko komplementais pasikeisti; šeimnin-paprastai mylėdavo visuomet prie šventimų būti piršliu. Taigi, ir šį kartą gerai paplepejo savo liezuveliū pirdama man Rytą.

Šilgaliene, net pradėjo mane vadinti savo ženteliu. Žinoma, aš priėmiau jos pasiūlymą, nes p. Ryta iš pirmo žvilksnio man patiko.

Pavalgę, visi suėjome į svečių kambarį. Panelė Ryta ir Danutė pasikeisdamos paskambino pijanū, aš turėjau progos su abiem pašokti, taipgi ir kiti.

P. Šilgaliene daugiausia prie manęs su savo maloniu balse-liu kaip lape. Visokiais klausimais apiberia, daugiausia tarnybos reikalu: ar daug nesa per rubezių, ar sugaunū, ir kurioje vietoje? Kada punktai buna atidari, ir t. t.

Īsikalbējus, Šilgalienē uzklausē manęs pakeltu balsu, kad net visi nustojo kalbēję:

- Na, ženteli, kā darytum su manim jei aš neščiau kontrabandā; ar taip ir suarēstuotum kaip kitus? - aš drāšiai atsakiau:

- Jeigu man pažadētumet saņo dukrele Ryta už manęs išleisti, tai ne tik perloisciau per rubezių, bet dar ir per upę pernesciau su visa kontrabanda, nes dabar upē nusekus tiek, kad su bātais galima perbristi.

Po maņo pasakymui, Šilgalienēs veidas greit persimainē. Mane apkabino už pečių ir kartojo:

- Tikrai, tikrai būsi mano žentelis.

Tuojau atsiklausē Rytos ar tinka jai policininkas... Ryta labai nedrāšiai, akutes nuleidus žemyn, galva linktelejo, reiškia sutinka. Visi pradējo rankoms ploti, jau tuojaus ir vestuvēs bus.

Šeimninke prie manęs pribēgus iš lēto patarē tikrai pagalvoti apie Ryta, nes gera proga dabar pakalbinti Ryta apie suziedotuves, nes rytoj rytā 7 val. - jos išvaziuoja į Liepoją. "Dabar susitarkite, sutaupysite kelionę". - patarē seimninke.

Aš, kaip visuomet labai šaltai žiūrēdamas į vedybinį gyvenimą, atsakiau seimninkei kad dar yra laiko ir dar paspesim, susitarim kad ir rudenį.

Už valandēlēs, seimninke pasiulē visiems eiti į poilsį, nes jau laikas. Aš pradėjau nerymauti. "Čia yra kur nors daug klastos!" pagalvojavau. Tos viešnios man itartinos, iš pat pirmo pamatymo. O be to, seimninke niekuomet neragindavo eiti gult, o ypač prie svečių. Kartais iki austant su svečiais praleisdavome laiką. O dabar, kada pats smagumas, pirslybos eina visa jėga, ir jau ragina išsiskirstyti.

Aš sau galvoju: ar tik ta mano uošvienē nebus kriminalistē? Gal atlikus žmogžudystes darbą - pabego iš Latvijos?

Atsiprašiau visų svečių ant trumpos valandēlēs, išbėgu į savo kambari, patikrinu rekordūs: "Pabėgusios iš Latvijos 3 moterys: dvi apie 40 metų, viena 20 metų. Jos yra atlikę baisią žmogžudystę. Už šių žudikių sugavimą, - skiria 500 latų, Lietuvos pinigais 1000 litų.

- Sugausiu! Bus pinigų ir pagerinimas! - galvoju. Bet neatatinka metai. Čia dvi jaunos po 16-18 metų ir viena 36-40 metų.

Montreal, balandis, 1943.

- O gal čia tos pagarsėjusios iš Latvijos aferistės - kontrabandos nesejos kurios iš Latvijos neša į Lietuvą, o iš Lietuvos į Latviją ir niekas negali jų sugauti. Žiūrėsiu, kas toliau bus?

Šilgaliene pasižadėjo kaip tik pagriš į Liepoją, parašys laišką, ir kyomet gausiu pakvietimą važiuoti į Liepoją, tai kad ilgai nedelsčiau. Ji vis prisikalbino, kad "vestuvės iskelsiu Liepojui, vėliau, - galesite grįsti į Lietuvą."

Aš labai mandagiai padėkavojau Šilgalienei už pažadėtą dukrelę, taipgi pribėgęs prie Rytos, visų raginamas - viesai su ja pasibučiavau. Paskui, stengiausi surasti būdą kaip nors pakalbeti su viena Ryta. Gal pasisektų išgauti iš jos jų atvažiavimo tikslas. Nes, sulig mano patyrimo, jos turi ką nors bendro su prasižengimu. O gal tik kontrabandistės? Aš numaciau lengviausią būdą, sužinoti iš Rytos. Nes kai pažyriau, Ryta yra lengvabudė, greitai patikinti, ir daug kalba, terskia kaip kulkosvaidis. Ji vietuje - negali nurimti, nusėdėti: kruta, juda kaip vijurkas. Šeip, iš veido graži ir simpatiška, Danutė visai kitokia: rimta ir mazai kalbanti.

Šeimninke vėl, antru kartu išpėjo, kad "jau laikas į poilsį". Aš iseidamas prasčiau Šilgaliene, kad ji leistu savo dukreles su manim iki mano kambario. Nes as joms turiu išteikti atminčiai po savo paveikslą. O ypac Rytai, kaipo busimajai savo sužadetinei.

Mergaitės greit pašoko, sutiko. Šilgaliene draudžia vieną leisti, nes jos ilgai užtruks, o rytoj reiks anksti keltis.

Šeimninke pasisiūlo sykiu eiti. Aš žinoma - turėjau sutikti su šeimninkės pasiūlymu. Galų gale, Šilgaliene sutiko leisti.

Mano kambarys buvo kitame gale namo. Pavartę albumą, paskyriau po vieną savo paveikslėlių. Danutė pradėjo nerymauti; vesti gulti. Ryta labai idomavosi mano kambario isirengimu ir papuošimu. Ypac genio ir zalvarnių iskamsomis. Taipgi is paukščių sparnų sulipdyta vytimi, kuri puose sieną.

Ryta pasiūlė Danutei ir šeimninkei - eiti gult. O ji pasilikianti "su Elegijum". Nes norinti placiau sužinoti apie vytį, ir paukščių iskamsas. As irgi patariau joms eiti poilsui, ir šeimninke iseidama isake man ilgai netrukdyti Rytos. As prizadejau kaip galint greičiau ją islydėti. Bet as visa sirdimi norejau su viena Ryta pasilikti, deėjau pastangas, kad kaip nors ją suzavejus.

Pavirtau kaip nekaltas mažytis avinėlis. Glaudžiausi prie jos krūtines, mylavau, glamonejau, isbučiavau jos veidelį, nusižeminau pries ją kiek galejau, kad kaip nors gauciau jos pasitikejimą.

Neilgai trukus, Ryta prisipažino, kad tik pirmutinis ir vie-

nintelis, kuris ją galėjo sužavėti. "Aš pati sau netikėjau, kad taip greitai galėsiu pamylėti vaikina." - ji susižavėjusi kalbėjo.

- Och, kokia aš silpna mergaitė! Prieš Jus, Elegijau! - pakartojo Ryta, o mano rankos žaibo greitumu apkabino Rytos pečius, prisiglaudžiau ją prie savęs, paguodžiau ir padrašinau pasitikėti:

- Pasitikėk, manim, mieloji Ryta, nes tik sužvėrėjusio vyro širdis galėtų tų sutverimelių apvilti. Bet ne aš... juk matai, angelėli... aš net lygsvaros nustojau... pamylėjau tave iš pirmo susitikimo.

- Ryta pradėjo išdykusiai išmėtinėti, kad jau laikas eiti pasilsėti, nes apie 4-tą valandą ryte turi keltis ir eiti pėkscios apie 7-nis kilometrus iki Priekulių stoties. O iš ten, traukiniu į Liepoją.

Man to tik ir reikėjo. Dabar aš jau žinau visą tikslą atvažiavimo jų, nes rubežiaus punktus atidaro tik 8 val. ryto; o jos turi 4-tą išeiti, tai reiskia jos slaptai įėjo, ir slaptai nori pereiti per rubežių. Gal but ir su kontrabanda?!

Aš Rytai pasakiau, kad nuo manęs neslėptų nieko, nes aš viską žinau ką nešate, ir kur pereisit per upę.

Ryta daug ir neslėpė. Visą pasakė ką neša, kur pereis per upę, ir dar pridūrė, kad ji nesibijo man dabar sakyti, nes valgant aš prizadėjau jos mamytei ne tik perleisti per rubežių, bet dar ir pernešti per upę su kontrabanda. "Taipgi, aš neslepiu nieko prieš jus, nes aš jums jau pilnai pasitikiu."

Ryta pasakojo toliau, kaip jos buvo susitarę su šeimininke mane suvilioti: kada aš atsigulsiu, tuomet jos išeis iš namų be baimės, pereis rubežių, o kontrabandas jau buvo kelias dienas pirmiau eimininkės supirkta, ir daržinėj laike šiene sukrovus ir paslepūs.

Išklausiau, ar tikrai jūs esate giminės su šeimininke, Ryta atsakė, kad ji tik pirmą kartą neša kontrabandą, ir jokios giminės neša, ir viso vakar baliaus, - mano motina padengė išlaidas.

- Ką jūs atnešėt iš Latvijos? - aš paklausiau.

- Labai brangias skūreles, ir šito kartu motina sakė daug uždirbs.

- O ką nešate iš Lietuvos? - paklausiau.

- Kosmetikos reikmenų ir parfiumos. - atsakė Ryta.

Montreal, balandis, 1943.

- Už kiek maždaug vertės nešate per jus visas?

- Už 300 litų. Latvijoje gausim per pusę daugiau.

- Ar jūs girdėjot, kad Liepojuje trys moterys nužudė du vyrus, o gal jus pazinot tas moteris ar tuos vyrus?

- Motina sakė apie žudynes, bet mes nieko iš jų nepažištam. Taipgi ir mokykloje buvo jų iskabinti paveikslai.

Staiga atbėgo šeimininkė, apibarė mane kam ilgai užtrukdžiau Rytą.

Su Rytą gražiai atsisveikinau, priminiau, kad niekam nesakyti apie kontrabandą ypač šeimininkei kad aš viską žinau, nes vėliau gali būti man nemalonumas.

Rytą prižadėjo niekam nei žodeliu neprasitarti.

Likau vienas kambaryje. Galvoju, kaip čia padaryti; tuojaus sureštuoti visas bobas - vienas negaliu, reikia liudininkų, seniuo, kad galima būtų įrodyti ir jų kontrabandą. O antra, pakelsiu didelį skandalą visame name, tuojaus reikės ir man išsikraustyti. Bėgti pasisaukti kitą policininką - nėra laiko. Jos tuojaus turės išeiti. Nesuspėsiu. Mėginsiu, gal pasiseks ir šeimininkai nežinos, kad as sugavau.

Kad geriau šeimininkę įtikinti, kad einu gulti, - kaip visuomet parėjus nuo rubežiaus nusiaunu batus, įnešu į virtuvę padžiauoti, taip ir dabar padariau.

Mačiau, kaip šeimininkė ką tai triūsė po virtuvę; matyt saugojo mane, ką aš darysiu.

Grižau į kambarį. Duris užsirakinau. Pažiūriu į laikrodį, jau antra valanda ryto. Greitai apsiaviau kitais batais, apsirengiau, pasiėmiau karišką šautuvą, iš lengvo atsidariau langą, lauk sokdamas - užsokau ant kates; matyt kate tupejo peles gaude. Kate pakėlė riksmą ir aš išsigandau. Šuo pradėjo loti, atbėgo prie manęs, džiaugėsi.

Aš nežinau, ką daryti? Ar vėl lysti į kambarį; stoviu ir laukiu kas bus toliau. Šeimininke išgirdus sunį lojant, pradėjo pjudyti, bet šuo tik džiaugėsi. Įėjus į vidų, daužo mano kambario duris, kelia mane, sako: "Ziurek, gal viršinininkas yra atėjęs, gal tavo tikrina, nes šuo puola."

Aš galvą įkišęs į kambarį atsiliepiu, kad aš nepaisau kas atėjo, aš noriu miego, ir prašau man durų nedauzyti.

(bus daugiau)

TORONTO DIENOS

V E D A - G E N Y S

"AUSROS" CHORAS.

Daina atgaivina žmogaus sielą, prablaivina protą, išjudina jį sunkaus gyvenimo užgrudintą sirdį ir išsklaido tamsius debesius - jo mintis. Daina mokina jį mylėti kitus. Daina primena jam jo jaunystę, jo mylimą kraštą. Daina teikia jam kilnių troškimų ir skatina jį prie gerų darbų. Daina traukia žmones į būrį ir vieningumą.

Daina subūrė ir Toronto lietuvius. Po ilgokų nekviestu atostogų, "Ausros" choras vėl pradėjo veikti. Kaip ir iš pradžių, choras pasilieka neutralus, tai yra nepriklausomas.

Dabartiniu laiku choras rimtai mokosi naujų dainų ir ruošiasi dideliame koncertui; kuri manoma statyti gegužės mėnesio vidury. Sekantieji sudaro choro naują valdybą:

Pirmininkas - Liudas Pocius
Sekretorė - Genė Jokūbųnaitė
Izdininke - Adele Žiziutė.
Korespondentas.

* * *

PAVYKO VAKARĖLIS

Kovo 20 dieną, Toronto lietuvių mokykleles komiteto pastanas Montreal, balandis, 1943.

gomis, buvo surengta vakarėlis lietuvių parapijos svetainėje. Buvo suvaidinta vieno veiksmo scenos vaizdelis: "Žemės ar moters".

Veikiantieji asmenys buvo visi jaunuoliai mokiniai:

V. Darvinytė, V. Jarašiūnaitė, J. Gringkaitė, V. Banylis, V. Mioldazys, J. Grubavičius. Šie visi jaunuoliai suvaidino gana gražiai ir publika už tai juos karštai komplementavo.

B. Dervinis pasakė monologą: "Girtuoklio Vargai", labai vykusiai. Po to, buvo suvaidinta komedija "Tik Niekam Nesakyk". Artistiškai savo roles atliko A. Augutis, ir J. Banylis. Publiką turejo gražaus juoko.

Šį veikalą režisavo ponias St. Derviniene. Programą vedė M. Dervinis. Publikos buvo pušetinai; visi buvo gerame upe.

Pageidaujama, kad ir dažniau tokių parengimų surengti.

Genys.

* * *

LIETUVAITĖ KANADOS KARIUOMENĖJ

Toronte antra lietuvaite p-lė Krisiūnaitė įstojo į mo-

terų kariuomenės eiles C. W. A. C. Panėlės Krišniūnaitės sesute, jau keletas mėnesių kaip tarnauja C. W. A. C. kariuomenėj. Linkime gero pasisekimo Jums, sesutės Kanados kariuomenėje.

* * *

SVEČIAS IŠ MONTREALO.

Ponas Alfonsas Pundzius lankėsi Toronte pas M. Dervinių su tikslu persikelti visai su šeima į Torontą gyventi.

Linkime gerų pasekmių planams įvykdinti.

A. S. Pundzių šeima yra dideli veikėjai, lietuviybės remėjai ir Tarybos valdyboje, kruopštūs darbininkai.

* * *

PIRKO NAMUS.

Kostė Razevičienė su sūnum Vladu, persikėlė gyventi iš Sudburio į Torontą, ir išgijo nuosavus namus gražioje miesto dalyje.

Genys.

* * *

ATOSTOGOSE.

Staiga susirgo Karys Petras Vedeckis, užbaigęs pagrindinį karinį apmokymą, gavo ilgesniam laikui atostogų.

Balandžio 9 staiga susirgo, tapo nugabentas į Chorley Park kariuomenės ligoninę, tad draugai ir pažįstami aplankykite.

Linkime, mes tau, Petrai, greitai pasveikti.

* * *

KARYS ANTANAS JURČAS.

Taipgi ilgesniam laikui lan-

kosi atostogų paleistas.

* * *

SVEČIAS IŠ MONTREALO

A. Navickas K. L. T. centro pirmininkas lankėsi Toronte svarbiais reikalais.

Ta proga buvo atsilankęs laike "Ausros" choro pamokų. A. Navickas sveikino chorą ir linkėjo vel bendromis Jėgomis garbingai kultūrinį lietuvišką darbą dirbti.

* * *

REMIJA "N. L." ŽURNALA

Gegužės mėn. 1-ą dieną, Toronto lietuviai remėjai "Nepriklausomos Lietuvos" žurnalo, rengia vakarienę ir sokių parapijos saleje.

Kviečiame visus atsilankyti, ir pagremti savo vienintelių laikrastį Kanadoje.

* * *

DIDELIS KONCERTAS.

Gegužės mėn. 15 dieną "Ausros" choras stropiai rengiasi dideliame koncertui, kuris įvyks St. Agnes saleje.

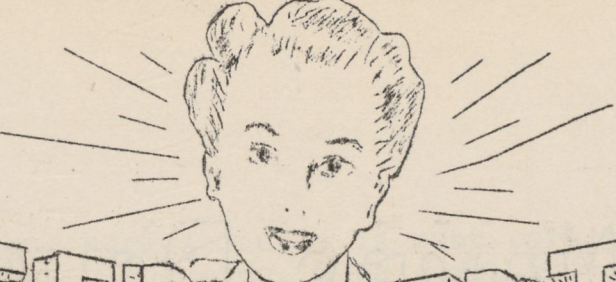
Kviečiame visus atsilankyti, išgirsti naujų dainų kurias "Ausros" choras puikiai prirengs.

Taipgi naujų solistų kurių dar negirdėjote naujų dainų.

Savo atsilankymu, paremsite chorą, ir pasisemsite gražios meniškos dvasios.

Tad, visi į choro parengimą!

Nepriklausoma Lietuva

MOTTERU KERTIŲ

VEDA O. V-NĖ

PAVASARIS LIETUVOJ

A. Rytmetytė

Gražus ankstyvas gegužės rytas,
Gegutės balsas aidi tolyn...
O ten berzyne lyg paprasytas,
Genelis margas kala medin.

Vešliai sužydė pievoj purienos,
Upeliai sniokscia smarkumu...
Antys ankstyvos parlėkė vienos,
Jau krauna lizdus su vikrumu.

Saulutei tekant žaliai pušyne -
Rasų karoliai žvilga gražiai;
Piemėnys bandą anksti isgine,
Sveikina rytą dainoms skardžiai.

Gražus varnėnas sėka artoją,
Lesko sau maisto sviežioj vagoj;
Umai pakilus pempe jam mōja,
Saukia: "Tu klyvis!" zalioj lankoj.

Sodri žolelė stiepias į aukštį,
Gėleles pievų krauna žiedus.
O vyturėlis linksmasai paukštis,
Linksmina didelius ir mazus.

Sugrižęs gandras lizdan pernykštini,
Skardžiai kalena ilgu snapu;
Kiek malonumo jis yr isvystes,
Skelbdamas pavasarį sugrižimui.

Senoj sodyboj, šviesioj seklyčioj,
Mus seses pina vainikus;
Puošia altorių lyg kad bažnyčioj,
Čia kasdien maldą siūs uz visus.

* * *

Montreal, balandis, 1943.

KO IŠ MANĖS REIKALA UVA

MANO MAMA

(tėsinys)

Pedagogai mums siūlo pirmąjį, ideališkiausią, - pasiaukoti. Išsizadėti savęs. "Išsizadėti". Taip lengvas tas žodelis ištarti. Taip trumpai nuskambas... O išsizadėjimas toks ilgas, daugiametis, kankinąs veiksnys, jūtimas, sopulys... Bet, be jo, - niekad nebus pilna šeimos ramybė, pilna gyvenimo simfonija.

Nesimylinčios poros, ne tik užmiršta visus idealus, visus pasiaukojimus, bet net keičia savo gimimo valandą! Tik labai ištvėringi pasiaukoja, išsizada savęs ir nepalūžta. Gaila, kurie palūžta, neištveria, bet tokie neturi būt smėkiamį... Tokiems nelaimingiems reikia užjausti, padėti. Ypac reikia ruosti jaunasias kartas prie apgalvoto sutuoktvių žygio. O ruosti, ką geriau gali, jei ne motina?! Gynk, Dieve, kuri motina verčia už nemylimo tekėti, arba kilnią meilę tarp jaunųjų suardyti.

Moteris, motina, turi būti namuose ir duona ir druska. Privalo būti visos šeimos džiaugsmas ir garbė. Privalo būti nuolatinė ramintoja, patarėja, taikintoja, saugotoja, gyneja. Kaip graudu žiūrėti, kada moteris, vaikų motina, apsiziojus cigara snaudžia prie alaus bokalo. Vyras nuo jos bėga į smūklę, vaikai į gatvę. Tokiose namuose, tokioj šeimoj, nebus sutarimo, nes nei kiek nėra išsizadėjimo savo žemų plinkių, nevaldoma savo užgaidų, o tas atgrasina vyro meilę ir vaikų pagarbą.

Kilni moteris šeimoj, jaučiama, kaip visų darbų, visų reikalų, pasitarimų pradžia. Be jos nei žodelio, nei žingsnio. Kur jos ner - ten tūscia spraga. Kaip didžiuojasi sunūs garbinga, kilnia motina! Kaip ją idealizuoja vyras. Dora moteris patį savęs tiek neivertina, kiek už gražius darbus ją ivertina žmonės ir tautos. Kiek laurų neša didieji mokslo vyrai ant senuolių motinėlių rankų, tik dėl to, kad jos pajėgė juos padrąsinti narsiems žygiams, kaip moksle taip ir yvairiose kovose.

Kad prablaivinus mūsų daugelio šeimų niūrų debesį, įneškime daugiau savo moteriško švelnumo šaviesiems. Įneškime tą mote-

riškos širdies šaką, kurioš laukia iš mūsų pareigos. Be moters pasiaukojimo - nebus gera šeima. O be geros šeimos - nebus gera tauta. Kaip daržas reikalingas ravėtojo, taip šeima reikalinga auklėtojo. Kaip inspektų diegai reikalingi saules šilimos, taip reikalinga šeima - moteris atydomo, kilnumo ir meiles.

Daržas apaugs piktžolėmis, jeigu laiku neišravėsime. Inspektų diegai arba nuvys, arba supūs, ar išaugs netinkami želmenys be saules šilimos ir sviesos, - bus neatsparus sveikam augimui.

Šeimoje, jei nėra tikro auklėtojo, savęs pamiršusio, pasiaukojusio - auga šeimoj piktžolės: nesantaika, neapykanta, viens kitą negerbimas, ištvirkimas ir palaidumas.

Moteris šeimoje, privalo būti kaip inspektų diegams saulė, kaip aukščiausia, svarbiausia kanklių styga, nes be jos širdies šilimos, be jos sielos harmonijos - nesipins gražus gyvenimas.

Marija Aukštaitė.

* * *

A F O R I Z M A I

Moteris pergyvena dvi mirtis: vieną - kada pasibaigia jos gyvenimo diena, antrą - kai ji nustoja būt maloni.

Jean J. Weiss

* * *

Labai dažnai moteris mums suteikia kilnaus ikvėpimo didiems darbams, kuriuos ji pati sulauko nuo jų įgyvendinimo.

A. Dumás.

* * *

Moteri ir muziką niekad nereikia žymėti metais.

O. Goldsmith.

* * *

Montreal, balandis, 1943.

Moteris, yra puikiausias geriausias autoriaus veikalas; ir jo išleidimas toks gausus, kad aš patarčiau kiekvienam vyrui pasirūpinti po vieną egzempliorių.

Hunt.

* * *

Moteris sprendžia širdimi, bet ji kur kas maziau suklysta, nei vyras, kurs sprendžia protu.

M. Lescure.

* * *

Moters širdis yra knyga. Patys idomiausi puslapiai lieka niekad nesupiaustyti.

J. P. Senn.

* * *

L A I Š K A S

Paulina Baltakytė

Kas apsakys kaip sunku matuoti dienas vien tik širdies virpėjimais, be kelio. Kas jauš gyvenimo skausmus ir ilgėsį, kai laimė jau toli. Aš noriu kartais tik užmerkt akis lyg ziedą žalią, ir paskutine pėda mynt gyvenimo kelią.

Mėlsvieji toliai jau nevilioja manęs; man laisvė šiandien pailso, mano žvilksniai susutingo praeities vaizduos.

O, tylu, man tylu, su nakties tyluma, su vėjais aš klajoju. Didžiausią audrą sieloje, ir sielvarto žvilksnį nesuos. Žinau šie mano žodžiai tau tik gudžios ir negyvos raidės. Sakysi jos meilę prastą, kaip manę prasti darbai. Tu esi toks ramus, liudnas mintis isskleidęs, niuniuos tau vejas dainas, aus diena vis ta pati.

Bet sustok, ir rintai pagalvok. Kiek daug tu man kalbėdavai apie laimę mudviejų. Tavo pabuciavimas mano širdyje liks amžinai sakei. Tavo mielieji žodžiai skambes ausyse nesdami amžiną laimę. Gal šiandien tau priminti tą praeitį saulelę?... Gal paskutinį žodį plasant dar girdi?... Žinau, dar atsimeni mano paskutinį žvilksnį ir mano melynus akis.

Aš matau tave stovint ant kranto ir mojanč paskutinį "sudie". O, brangusis, kodėl tu likai?... Mane nunese jūrų bangos toli, o tu ten stovi ant kranto dažnai ir manęs lauki.

Tu norėjai dar daug man ką pasakyti tada, ir dabar keturiems metams prabėgus, - dar daugiau tu žinai man žodžių, kaip kad aš turiu tau. Bet užteks, mano plunksna klumpa, ranka dreba, raidės isslysta.

Sudie, branguti, telieka praeities svajonės tiktai mano širdy.

Dainuoja, čirena čiulbutis lakšutis,

Žali pagiriai.

Dainuotum, būčiuotum, pravėręs langinę -

I platų pasaulį paleistum dainas.

Jei širdį nustotų skaudėti - meilės liepsna.

JUODA MELANCHOLIJA

J. Aistis

Ateini ir randi mane rašanti
Ar bežiurinti žvilksnių graudžiu...
Ir tarytumei inami blaskanti,
Vis girdžiu nuolatos ir girdžiu.

Neigirdimus žingsnius artėjančius
Ir tą pasaly glėbi už mano pečių,
Ir tuos nuodus širdy pasiliejančius,
Ir ironiską žvilgsnį jaučiu...

O į širdį vis nagus suleidusi
Niėkuomet nepaleidi manęs.
Tai girdžiu nepaliaujamą aidėsį -
Nesugrįstančias laimes dienas...

Ir prabėga akyse mirgėdami
Neuzmirštamo džiaugsmo vaizdai
Ir tie žvilgsniai gražiai palydėdami,
Ir jaunystės prazydę veidai...

O kiek vilčių buvo, kiek tikėjimo -
Net ir laime atrode artį,
Bet žiedų stebuklingam žydėjime
Įsisuko neviltis karti,

Įsisuko ir graužė it sąžinę
Geldama širdyje nuolatės,
Ir pastūmė į akląją nežinią
Iš vežių išmustuosius metus.

Blokšdama nuo draugu ir nuo tėviškės
Sielvartingosios knygos vartyt...
Kaip drugiai, kaip žiedai efemeriški
Ir kaip zvaigždė paslydus nakty...

* * *

PAVASARIŲ PAVASARIS

OMNIA VINCIT AMOR

Šią tylią pavasario naktį, aš sapnavau apie tave, mano praėitų metų drauge, mano nežinomoji myletoja. As jutau tavo virpančias rankas, kurios mano jaunystę beprotiskai glebė. As virpejau zaibuojančiu noru priešais tavo burnos liepsnojančią ugnį: ne meilės ugnį, ne, mieloji, ne vien tik meilės ugnį, bet ir aistros... Skraidančios aistros! Iš naujasparnės aistros gimė šis didelis žemės kvapas, šita skatinanti srovė, šis padangių juokas; ne ne vien iš meilės, bet ir aistros... nes ilgus, ilgus metus mes, tu ir aš, mūsų gilesnėmis sielomis, pažinojome ir mylėjome viens kitą.

Tyras ir vaiskus buvo mūsų draugingumas! Mes nejutome pasiilgimo. Mūsų brolybę juokas buvo skaidrus. Mes siaudeme tarsi linksmi drugiai ir dziugaudami skrydome per dienos viesulus, tarytum vaikai bėgineja po žydinčius laukus ir tiesią nekaltas rankytes į tylių horizontų ramybę.

Bet dabar, šis sidabrinis popietis - šis pavasaris atėjo - šis pavasaris... virpas fantomas blankiame, liepsnojančiame meilyje, kurio nuogos širdys dar nemato; tačiau jis atėjo lengvomis kojomis ir šokdamas praėitos nakties ir dienos brėkštos laikotarpy...

Ir tylomis sau juokdamasis iš saulės, nes pergreitai pabučiavo šaltą sudie - jis tebezaidžia vis dar pasislepęs nuo visų

Nepriklausoma Lietuva

išviršinių daiktų; bet, o Jaunyste, jo neramios aistros neregimos rankos dar kartą plazda mūsų sirdyje; jo liepsnojančio prisilietimo aštri saldybė zaidžia mūsų kūne, tarytum legendos varpų gaudešys.

Šis pasiilgimas visas degas, gyvas, kiekvienu šventu pasižadėjimu tiesia rankas į Dievą, arba lyg liepsnojanči zvaigždė - prasiskeyne ir nušvieta savo kelią perdem tavo ekstazės jauną kūną ir apsigyveno tavo senos sirdies bukėje; ir žeri ir saukia ir kankina į tave mesdamas aukso strėles... siaudžia kvepiančiomis žolėmis ir salavijomis ir virpina tavo kūno sanarius...

Šis pavasaris čia... greta tavo tyro guolio, išikūnijęs žaibingam, dukstanciam dar negimusios, šokančios ekstazės simboli, - ekstazes, kurią tavo lūpos gali teikti mano lūpoms.

Ai, leisk, savo paslėptam pasiilgimui palaidai ir džiaugsmingai skraidyti aistros viesuluose; šitam audringam ilgesiui leisk nugrimzti nebailios sielos misterijos sieloje!

Taigi, skraidydama smarkiam erdvės ir šviesos verpete, atskrišk ir pas mane ir mes pasidalinsim bent vienos valandės skaistybės giedancia viltimi. Tu nuimsi tą syrą, kurs mums tamsino ir slėpė ilgą nedalios kelią.

Jeigu tu širyt tik pasiklausytum mano sapno išminties, mano žinios tarsi jaunas ricierius baltais putojančiais žirgais jojas į saulę, pasiektų tave ir tavo siela atnaujintų ir beprotiškai pradžiugintų, juk tu dar kartą iš savo vienumos norėtum gimti sparnuotu virpuliu... ir skristi iš savo apkvaitusios ramybės!

Todėl, klausykis ir matyk!... Juski, ir kvėpuok ir siek... siek stebuklingos meilės aukstybes... kvėpuok savo virpančiojo aš vidujine fragrancija.

Ai, meilės rankos tau moja!...

Šitaip tu pažinsi ir tuos sapnus, kurie gimsta iš pavasarių, tarytum raudonos rėžės liepsnojančios saulės spinduliais, lyja ir žeri ant tavo jaunystės kupinos zarijų... ant kiekvieno paslepto lapelio... ant kiekvieno plastos virpulio.

Taigi, eikime... eikime liaupsinti kristalinės meilės aukštybes, kol mūsų žavis pavasaris verciasi bangomis, tarytum puikios antpludžio vilnys į kalną, į kvepanti raudonai zydinčių bachantių gvazdikų aukurą, iš kur teka viltis tarsi vyno ir ugnies himnai.

Po pavasario svaiginančios maldos... mes skrisime į poilsį ir ramybę liepsnojančią apytamsą, į vesius miškus kvepiančius violečių kvapniais, kur vienkartinė tyra it sniegas lelijų gu-

Montreal, balandis, 1943.

nė mums mielai gaudžia, tarytum angelų ašaros ir šypsena mums gėles taiso, mano saldžiausioji, mūsų meilės vakare!

Ir aukštybėje, žvaigždės vis stebisi, kužda: žvaigždėtų vasaros naktų giesmė tera gimininga vien, vienišų lakstingalų giesmei...

Šitaip mums iš neramios ramybės, tekės naujas, liepsnojas snibzdesys į mūsų ausis. Ir mūsų meilės taures sklidinai prisipils ekstazės vynu.

Tavo žerėjačio glėbio rankos atgims tarsi vaiskūs šaltiniai, ir linksmos nimfos šoks po giedrius delfiškus miškus, tarytum rojus darže, kas kartą elizejum vadinos.

Saldžioji, šis elizejus tebegyvena tavų ir many.

Tegul jis kyla aukštai šokančiomis pasiilgimo bangomis, linksmam raizgydamas ramius papročių siūlus, ir prikeldamas pasleptus žmogiškus krūmynus, kurių karčios aistros žolės ir saknelės skaidriai liepsnoja į dangų! Jei aš tik galečiau tau papasakoti apie šią sapną - šiandien šita pavasario laimės sala - liktu tavo.

Aistra! Prie kurios septyniasdešimts septynis kartus numylėtu, žydinčių, palaimintų vartų skaidriai liepsnoja muzos kas ryt giedėjo ir šoko, ir prie kurios slenkscio dievai lenkė galvą ir meldėsi.

Nėra kitos jėgos, išminties, stiprybės ar pasiilgimo visose baltai liepsnojanciose pasaulių dausose - kaip tik tavoji aistra.

Kosminė lengvasparnių pralėkusiųjų metų muzika yra vien orkestras tavo temai... tavo baltaliepsnis leitmotyvas, kurs žerejo pirmiau - visi mūsų jauni dievai susikūrė iš tavęs!

O, visų buyusiųjų pasaulių aukso gėlė ir aromatinis kvapsnys, arba skanėstas žmonių, kurie norėjo ir trosko būti! Aistra, tu vieną vieną žinai saldu oazą, kuriame randi magišką laimės raktus... septynis dangaus raktus - dangaus žemeje!

Aistra, tiktai tau vienai grožis, pirmoj sukurtojo pasaulio ausroje, džiaugsmingai drebedamas bėre ant tavęs palaimos rasas, ir gyvybę.

Tu aukščiausias stebūklas pradžios be galo! Tu esi pirmyn banguojanti, giedanti mūsų begalinio pasiilgimo universo širdis!

Todėl, o aistra, aš tiekiu tau gyvenimo dovanų, nešu tau visas nežinomas šokančias meilės dovanas. Ir šitaip sveikinu tave:

sveikinu tūkstantį kartų, aiškiu ir garsiu balsu, tavo pjenuotą kaktą ir vainikuotą purpurinėmis vynuogėmis... sveikinu sokdamas su Bacho vynu ir jaunystės apeigomis!

mė! Aš sveikinu tavo nemarias jūros spalvos akis. Tu gyvybės vers-

Aistra, tu valdai sferas, dangų, dar negimusias saules ir kin-
tancias planetas... tu valdai visą ir visus. Galingas ir didis van-
denynas yra tavo vergas!

Aš sveikinu dešimt tūkstančių kartų paciilgimu... Sveikinu ta-
vo dantų snieginius zaibus, pavasario išiliepsnojime!

Aš sveikinu, o aistra tavo lūpas, kurias visi tavo sparnuoto
troškulio mylėtojai bučiavo iki kraujuose pasriuvusio skaistumo!
Tavo lūpos yra šventesnės Afroditėi, kaip siltos jūros giliai ne-
ramiai sielai. Tos lūpos kurios bučiavo jos jaunystę ir is kurios
sukūrė nemaringą giesmę! Tos lūpos seniai nuvytusios ir palaimin-
tos liepsnojanciu alkiu - tos lūpos, lyg Hymetto bites, kurios vel-
tui eikvoja savo vaiskų, aukso medų - tos lūpos visada girtos am-
zinu žydejimu!

Skaistusis Dieve! Tavo pašventintas vardas yra Aistra!

Ir Tavo šventas vardas yra aistra, mano mieloji. Šioj dangaus
skaistybeje, aš šiandien meldžiu, ir kviečiu tave ateiti pas mane!

Tačiau, tu dar neiįgegi sužinoti... tu dar nesapnuoji apie tai,
ka mes galeto me teikti Meilei, tu ir aš, sis kvapus ir skatinas
ilgesys naujai gimęs su pavasariu... gimęs tarp vakarykščios ir
šios dienos ausros....

* * *

P O S M E L I S

Arėjas Vitkauskas

Kai po žiemos prabyla vandenu begimas
Ir kai sapnuojasi pargrižes vyturys
Ir miško gyvojo osimas,
Saulėtos dienos - stov' akys', -

Tuomet žinau - neamžina dejonė,
Nors ir gelos ji kupiną:
Ją zudo zydinti svajonė,
Už debesų juk vis giedra!..

* * *

UŽ SIENOS

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

WASHINGTON. Suskaičiuota, kad 48-niose Amerikos lietuvių kolonijose buvo suruošta Lietuvos nepriklausomybės Sidabrinio jubiliejaus minėjimai. Kai kuriose vietose suruošta po du minėjimu. Amerikos lietuvių spauda ironingai kviečia mūsų suklaidintus brolius bolševikus surengti nors pusę tiek minėjimų "Tarybų Lietuvai".

CLEVELAND. Lietuvai Vaduoti Sąjunga, leidžia anglų kalba Amerikos ministro Lietuvai "Norem'o knyga "Timeless Lithuania" (Amžina Lietuva).

WASHINGTON. Lietuvos laisvės reikalas turi gerų draugų Amerikos kongrese. Connecticut kongresmonas Talbot į kongreso Rekordą idėjo New Yorko Tarybos priimtą rezoliuciją (panašia rezoliuciją priėmė ir Kanados Lietuvių Taryba). Kongresmonas Gorškis į Rekordą idėjo cikagiečių lietuvių demokratų partijos narių rezoliuciją. Be to, Michigano kongresmonas Woodruff pasakė kalbą, gynusią Lietuvos laisvę.

NEW YORK. New Yorko Lietuvių Taryba leidžia anglų kalba knygą apie Lietuvą ir lietuvius. Ją parašys 16-ka bendradarbių. Vyriausias redaktorius prof. K. Pakštas, Lietuvių Kultūrinio Instituto direktorius.

Chicago. Edeno atsilankymo metu, Amerikos Lietuvių Taryba pasiuntė telegramą, kurioje priminė lietuvių tautos troškimą būti laisva ir viltą, kad jos likimas po karo bus sprendžiamas Atlanto Ceterio desniais.

NEW YORK. Lietuvių Tautinė Taryba išleido pirmą anglų kalba biuletėnį, kuris Amerikos visuomenei aiškina lietuvių tautos tikslus, darbus ir troškimus. Biuletėnį redaguoja prof. Pakštas, pulk. Grinius, ir adv. Robinsonas.

Nepriklausoma Lietuva

BROOKLYN. Čia įvyko Lietuvių Darbininkų draugijos metinis seimas, žymiai sustiprinęs organizaciją ir jos organą "Naujoji Gadyne"

WASHINGTON. Lietuvos Atstovybė išleido kovo mėnesio 18-kos puslapių mimeografuotą anglų kalba "Current News of the Lithuanian Situation. Įdeta gražių pranešimų apie vasario 16-tos minejimus ir svetimtaucių mintys Baltijos valstybių likimu.

CHICAGO. Tam tikru banketu pagerbta 25 metus "Draugo" redakcijoje dirbusis I. Sakalas, kuris greta yra ir žymus Lietuvos pašto ženklų rinkėjas. Jo žmona Sofija, jau 20 metų redaguoja moterų žurnalą: "Moterų Dirva".

CHICAGO. 45 metus gyvuojanti lietuvių Kęstučio Taupymo ir Skolinimo bendrove pirko Amerikos karo bonų už simtą tūkstančių dolerių. Jos turtas dabar siekia milijoną dolerių.

KANSAS CITY. Spauda praneša, kad 30 lietuvių šeimų čia užlaiko parapiją, baznyčią, mokyklą ir seseles mokytojas. Sakoma kiekviena šeima kas mėnuo moka parapijai duoklių po \$18.00.

BOSTON. Lietuviai ir amerikoniai barą Massachussets gubernatoriui už nepaskyrimą antram terminui lietuvių gydytojo Jakimavičiaus (Jakmauh) valstybės sveikatos komisyonierium. Jis per 5 metus labai vykusiai ėjo savo pareigas, bet politiniais sumetimais gubernatorius dabar nori kito.

BROCKTON, MASS. Čia ir artimose kolonijose dideliu pasisekimu buvo suvaidinta naujas veikalas "Svastikos Vergijoje", kurį parašė kun. F. Norbutas.

BALTIMORE. Minint 25 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, Baltimores lietuviai įteikė ambulansą Amerikos Raudonajam Kryžiui.

NEW YORK. Amerikos lietuvių Kunigų Vienybė, nutarė į lietuvių parapijas įvesti dezutes su parašu: "Lietuvių Pagalba". Manoma surinkti apie \$10,000 metams šiuo būdu, ir pagelbeti nuo karo nukentėjusiems Lietuvoje.

CHICAGO. Leidimas buvo duotas Arcivyskūpo Samuel A. Stritch iš Čikagos, dėl rinkimo pinigų Lietuvių parapijose kurios priklauso Jo Ekscelencijos diecezijose, tikslu nukentėjusiems nuo karo Lietuvoje. Arcivyskupas pareiske užuojautą lietuvių tautai, ir pats paaukojo \$500 aukščiau minetam tikslui.

MONTREALO KRISLAI

KLAIPĖDOS UŽGROBIMO PAMINĖJIMAS.

11 dieną balandžio mėn., Kanados Lietuvių Taryba kukliai bet stropiai paminejo Klaipėdos atplesimą nuo Lietuvos, kur ziaurus vokiėtis išsvaistęs mūsų pajūrio laivus kaip našlaičius, istatė savo žveriską pėdą į Lietuvos vartus, ir uzriaumojęs apsidaire, kad Lietuva bus jām tikrai skanus ir naudingas kašnis! Todėl Lietuva iš nacių puses, - buvo pirma auka šio karo.

Lietuvis nenurims! Padarytą žaizdą lai mato visą pasaulis! Mes kovosime! Belsimes į žmoniskumo vartus, lygi tol, kol Lietuva su Vilniumi ir Klaipėda bus atiduota Lietuvai kaip mūsų tikra ir brangi nuosavybė.

* * *

P. LUKOŠIENĖS PAGERBIMAS.

Netaip seniai buvo pagerbta p. Eugenija Lukošienė, K.L.T. Moterų sekcijos sekretorė.

Eugenija Lukošienė labai netikėtai buvo pakviesta pas p. Žižiušus, kur nuvažiavus rado su-
ręgtą jai pagerbti vakarienę ir apie 30 jos gerų draugų.

Vakarienes tvarką vedė p. M. Žinaitienė gana gražiai ir sumaniai; čia pasakyta gražių kal-

bų bei sveikinimų, ir įteikta pinigine dovana nuo susirinku siųjū \$17.00.

Šis parengimas p. Lukošienei buvo suruostas ta proga, kad žada ją aplankyti pavasario svečias garnelis su dovana, ir p. Lukošienė jos laukdama - žada greitu laiku išvažiuoti į ligoninę.

Linkime gražiausių pasekmių ir Dievo palaimos.

P. Lukošiai augina dvi gražias dukreles, jos abi priklauso prie mažamečių mergaičių choro, o p. Lukošius - yra K. L.T. vicepirmininkas. Jų šeima geri visuomeninkai veikėjai, bei kulturininkai.

Geros laimės!

* * *

PASVEIKINO KARIUS.

Šv. Onos Liet. Katalikių Moterų draugija, pasiuntė Kanados lietuviams kariams dovanų Velykų švenčių proga.

Taipgi jau ne vieną kartą mūsų karius aplankė su dovanomis K.L.T. Moterų Sekcija.

Garbė Montrealo moterims lietuviams, už prisiminimą savų karzygių.

* * *

Nepriklausoma Lietuva.

NAUJOS INTELIGENTINĖS JĖGOS.

Su ateinančiu "N.L." numeriu, susilaukiame stiprios plunksnos jėgos iš p-lės Helenos Bandziūtės.

Panelė Helena, ligi šiam laikui, - veike dramos srityje, dainoje; turedama zavų balsą skleidė jo serafiniskus motyvus ne tik koncertuose, bet ir Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, kur be jos neapsieita ilga metų eile.

Dabar, mokytoja Helena, išeiną literatinę dirvą, kur ji laukiama... o kad gabumų ji turi rašymui - nėra abejones.

Ši nauja inteligentinė jėga, teikia daug gražių vilčių "Nepriklausomai Lietuvai".

* * *

PIRMAS DAKTARAS LIETUVIS MONTREALĖ

Montrealas susilaukė turėti savo lietuvių daktarą, ar tik ne bus pirmą ir Kanados lietuvių istorijoje?

Ne taip seniai buvo prisiekindintas Vytautas Andrukaitis M.D., kaip gydytojas chirurgas, ir dabar jau priimdinėja ligonius.

Ligi šiam laikui daktaras Vytautas, dirbo Notre Dame ligoninėje, kur ejo labai svarbias pareigas prie pasaulinių profesorių chirurgų, tad turedamas gerą mokslą ir svarbią pagrindinę praktika, teikia gerų vilčių gydytojo profesijai.

Norint kreiptis pas daktarą Andrukaitį, prasome telefonuoti sekančiais numeriais:

AM 9324

FR 5054

CH 1151

Montreal, balandis, 1943.

EINA INŽINERIJOS MOKSLĄ

Su balandžio mėnesio 22-ra diena, baigė pirmo kurso egzaminus Mc Gill Universitete Antanas Navikevičius, kurs studijuoja chemijos inžineriją.

Jo brolis Algirdas Navikevičius, taipgi studijuoja aukštąjį mokslą pedagogijos srityje, ir dabar yra išrinktas K.L.T. leidžiamo žurnalo "N.L." redaktorium pagelbininku ir plesėju.

Šie du jaunuoliai, teikia gražių vilčių Kanados lietuvių veikloje.

Linkime pasisekimo!

* * *

MŪSŲ VISUOMENINKŲ IŠLEISTUVĖS.

Balandžio mėnesio 18 dieną, buvo suruosta p.p. Pundzių seimai šaunios išleistuvės.

Išleistuves suruose K.L.T. aktyvesni nariai ir p. Pundzių draugai, nes p. Pundzių seima daug veike, pasisvente ir aukomis reme Kanados Liet. Taryba, už ką priklauso didelis kreditas šiems nenuilstantiems lietuviško darbo veikejams, kaip poniai Salomejai taip ir jos vyrui Alfonsui.

Ponia Salomeja ligi šiam laikui, buvo uoli K.L.T. centro sekretore, ir "N.L." žurnalo didžiausia išplatintoja.

Dabar, šio mėn. pabaigoje, p. Pundziai persikelia nuolatiniam apsigyvenimui į Torontą.

Gaila, mums montrealiečiams netenkant uolių veikejų, bet dziugu Torontui susilaukti stiprios jėgos.

Išleistuvių banketą suruose sumaniausios Ville La Salle seimininkės ponų Kuprevičių na-

muose, kur susirinko apie 40 asmenų Pundzių pagerbimui.

Čia dalyvavo beveik visi žymiausi Tarybos veikėjai, kur pasakyta gražių kalbų linkėjimų ir komplementų, taipgi prie atšisveikinimo - neapsieita ir be asarų.

Linkime p.p.A.S.A. Pundzių šeimai, geriausios laimės, sveikatos, neisgęstancios energijos ir Dievo palaimos naujame Kanados krastely.

Aldute, mažoji! Kaip tu gražiai per tėvelių išleistuves deklamavai, taip gražiai augk, stiprek ir būk gera lietuvaite, kaip ir tavo tėveliai.

Ne sudie, bet tik ligi malonaus pasimatymo!

* * *

GRAŽIAI PADEKLAMAVO.

balandžio 18 dieną per p.p. Pundzių išleistuves, gražiai padeklamavo Genovaite Kuprevičiute turėdama vos keturis metelius.

Garbė uolioms motinėlems, kurios nuo mažens priruosia savo dukrytes prie svelnių kultūrinių papročių.

P. Kuprevičių šeima yra puikios lietuviybės židiny, abu uolūs veikėjai yvairiuose parengimuose, ypatingai vasariniuose pikninkuose, kurie be p. Kuprevičių šeimos neapsieina.

* * *

PADEKA P. KILIMONIAMS.

Didelė padėka išreiškiama p. Kilimonių šeimai už suteiktą K.L.T. pėsedziams buto.

P. Kilimoniai stebėtinai gražiai aukleja pasireiškiantį talentą savo dukreleje Ruteleje,

kuri yra mažametė šokėja, tiesiog pažiba visų Montrealo lietuviškų parengimų.

Ponia Kilimonienė labai tylaus, kuklaus būdo moteris, visame mokanti save gerbti, be to, labai vertina kultūrą ir dailę, todėl nestebetina, kąd dave mums savo sielos dalį per gražiąją Rutele.

P. Kilimonis, yra vienas iš gerai pasiturinčių lietuvių Montreale, nes savo sumanumu, staciai genialisku ekonomijoje nusimanymu -- susikūre puikų gyvenimą ir dvi gražias rezidencijas puikioje miesto daly.

* * *

IŠRINKTA KORESPONDENTE

Labai uoli, pavyzdinga ir darbžti ponia M. Leknickienė, išrinkta K.L.T. Ville La Salle korespondente.

P. Leknickienė, yra K.L.T. Moterų Sekcijos izdininke ir Tarybos centro revizijos komisijos narė.

Apie šią kilnią lietuvę, tektūdaug kas parašyti; ir su laiku teks parašyti, nes ji yra svarbiausias tos kolonijos narys, visą veikimo aparatą sukas.

P. Jonas Leknickas dešinė visos Tarybos, jis darbštus ir pastabus visoje veikloje, visuose žygiuose, pasitarimuose, parengimuose, susirinkimuose, be jo niekur nesigūka Tarybos ratas, jis be titulu, be pareigos, bet visur pirmas ir nepavaduojamai brangus.

P. Leknickų dukrelė Julytė, yra viena iš gražuolių Montrealo lietuvių, panaši teve-

liu būdai ir pavyzdinamui. Jūlytė yra laimejusi gražuolių konkurse sidabrinę trofeją, kas jai pilnai atitinka.

P. Leknickai yra gana pasiturintys Montrealo lietuviai; turi išigiję gražią rezidenciją Vile La Salle, kurią šiomis dienomis puikiai išremontavo, istaisė sklepus ir išgraziino.

Kaip ekonomijoje, taip ir moraliai, si lietuvių šeima aukštoj pakopoje pakilus. Už tad yra labai gerbiami ir įvertinami.

Linkėtina, kad ponija Marija Leknickiene butu sveika su savo visa šeima ir laiminga, ir kad mums per "N.L." nepasykštėtų savo kilnių minčių.

Laukiame!

* * *

SERGA PONIA ARLAUSKIENĖ.

Jau kuris laikas serga p.

O. Arlauskienė "N.L." Administracijos mokytoja.

Jau trys metai tėveliui sergant, - ant ponios Arlauskienės pečių guli didelių darbų našta... Todėl nors ir būdama silpna ir išvargus per dienas ir naktis su savo ligonėliu, ji privalejo ir gana sunkius darbus atlikti.

Ir taip vieną kartą kirsdama malkas - susizeidė ranką. Po to, visa ranka istino, ir turėjo daryti operaciją.

Dabar po operacijai, dar negali dirbti, tad p. Arlauskų seimoje - du ligoniai.

Pareiskus užuojauta, p. Arlauskienei, tyliai su ramiu kantrumu atsakė:

- Artejame prie Dievo...

Suskaudo širdį. Juk dar žmonės neseni. Buvę gana žymus veikėjai, visame rodę energijos

ir pasišventimo, o kaip liga žmogų nuniokioja! Atima viską: ir upą, ir jėgas, ir energiją ir linksmumą.

Didelė užuojauta tepasiekia Jūsų pastogę, ir tikimaši, kad Jūsų dorai ir gražiai išaukleta dukrelė mokytoja - yra šiame momente visa jūsų namų širdis ir paguoda.

Linkime Jums visiems sveikatos ir istvermes.

* * *

GAUTA LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Mūsų vyriausias "Nepriklausomos Lietuvos" spaustuves vadas, gavo laišką iš Lietuvos nuo savo brolio.

Laišką gauta per Raudonąjį Kryžių, rasytas vokiečių kalba.

P. Leonas Gudas, džiaugiasi sužinojęs apie savuosius, kurie rašo esą bent sveiki.

Apie patį p. Leoną Gudą tik tiek, kad jis yra kantrybės milžinas! Jis atlieka svarbią pareigą apspausdindamas "N.L." žurnalą.

Garbė p. Leonui už toki kilnų pasisventimą.

* * *

IŠRINKTA NAUJAS K.L.T. CENTRO SEKRETORIUS

Balandžio mėn. 11 dieną, tapo išrinktas naujas Tarybos sekretorius - protokolų rastvedys, p. Silickas.

Džiaugiamės nauja jėga, ir linkime gerų pasekmių kilniose K.L.T. pareigose.

Apie p. Silickų šeimą, teks parašyti kitoje "N.L." laidoje, todėl šį kartą tik laimes, ir sveikatos!

Montreal, balandis, 1943.

MISIJOS ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIOJE.

Kai šis "N.L." numeris visu įkaršciu ruošiamas spaudai, ten nepertoliausia tylioje lietuvių bažnyteleje laikoma Misiijos.

Misijas veda garbingos vienuolių Marijonų Kongregacijos sūnus, gerb. kun. Vincentas Andriuska.

Kunigas Vincentas yra mylimas Montrealui, nes čia yra idėjęs nevienu metą dalį savo sielos pagelbedamas gerb. klebonui kun. J. Bobinui priešvėlykinėmis dienomis.

Kunigas Andriuska, stilinga lietuvių liaudies, prieinama kalba pamoksluose, dūlinasi dvasiniais perlais su savo broliais lietuviais, kurių kas rytas ir kas vakaras - pilna bažnytele!

Kunigo Vincento Andriuškos pamokslai gyvi, idomūs, patrauklūs ir turiningi, todėl nevienu žavi ir giliau išamonina tikejime, bei stropiame dvasiniame nu-siteikime.

Kai Vėlykų varpai skambės, tepasiekia Jus, Tėve, Vincentai gilus montrealiečių dekingumas už atliktą dvasinę rugiapjūtę mūsų kolonijoje!

Garbe vietiniam klebonui kun. J. Bobinui už rūpestį ir pakvietimą tokių žymių dvasinių jėgų, kaip kad gerb. kun. Vincentas Andriuska.

* * *

PIRMOJI LIETUVIŲ VAIKUČIŲ
ŠV. KOMUNIJŲ.

Vėlykų pirmą dieną, eis prie pirmos Šv. Komunijos Montrealo lietuvių vaikučiai Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

Šiuos vaikučius prie pirmosios komunijos priruose klierikas - deakonas Mykolas Tamulevičius, kurs yra Worcesterietis amerikonas, lankantis Montrealo kunigų Seminariją, ir 19 dieną birželio šiais metais, - bus išventintas į kunigus.

Gerb. deakonas Mykolas Tamulevičius, vietinio klebono kun. J. Bobino kvietimu, - davė aukščiau minėtiems vaikučiams ir katekizacijos pamokas.

Gili padėka nuo tėvelių ir nuo jaunų katalikybės žiedelių.

* * *

PRANEŠIMAS.

Šiuo pranešama, kad Šv. Kazimiero parapijos kaledojimas dar tęsis. Yra neatlankytų apie 30 šeimų, Maisonneuve ir Teatreaultville, kurias aplankys gerb. Klebonas J. Bobinas tuoj po Vėlykų švenčių.

* * *

RUOŠIASI VEDYBOMS.

P. Aleksandras Bandžius, ruošiasi vedyboms 22 dienai gegužės mėnesio. Šliūbas bus Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, 9-tą val. ryte su Šv. misiomis.

Taipgi, Jonas Bandžius p. Aleksandro brolis, ruošiasi vedyboms 5-tai dienai birželio.

Šliūbas bus toje pacioje bažnyčioje taipgi 9-tą ryto su Šv. Misių apeigomis.

Besiruošiantiems šiems jaunuoliams į moterystės luomą, linkime visapusiskos laimės!

* * *

Nepriklausoma Lietuva

MIRĖ A. A. ČERNIUS.

Balandžio mėnesio 14 dieną, atsiskyrė su šiuo pasauliu a.a. P. Černius.

Velionis buvo labai gero, kilnaus ir pavizdingo būdo. Jo tyli ir rami nuotaika ir dvasia, dvelkdavo ir atsispindedavo visuose gyvenimo keliuose, ir darbuose.

A. A. Černius, buvo labai pavizdingas savo šeimoje; užtad išaugino dorai gražius tris sūnus Edvardą, Juozą ir Antaną, kurie naudingi Dievui ir tėvynei.

Vienas sūnus priklauso Kolumbo Vycių organizacijoj, yra pavizdingas ir gražaus elgesio jaunuolis.

Kitas sūnus, garbingai tarnauja Kanados kariuomenėj, ir dabar randasi Anglijoj.

Trečias sūnus sukūręs savo šeimą, ir tikimasi paseks a.a. gero tėvo pėdomis.

Velionio naslė ponia Černienė, viena iš pavizdingų moterų, kurių siais laikais taip mažai.

Ji priklauso Šv. Pranciskaus Trečiajam Ordinui, Šv. Onos dr. jos kukli, bet uoli namė, taipgi šeimoje pavizdinga motina.

A. A. Černius dar tik pusamžio sulaukęs mirė. Tris savaites sirgo savo namuose mylimos žmonos globoje, paskui tapo išvežtas į Viktorijos ligoninę; ir ten 10 dienų pabuves ir priėmęs Šv.

Sakramentus atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Palaidotas tapo per Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčia, Montrealo kalno kapuose.

Liūdi likusi velionio žmona, du sūnus ir čia esantys giminės, tik jauniausias sūnus Antanas, tarytum tą visą garbingą šeimą atstovaujdamas - drąsiai kausi su priešų ten už Atlanto, kad parneštų mums visiems laisvę.

* * *

Montreal, balandis, 1943.

TAIPGI, mirė a.a. Jonas Kukis turedamas 60 metų amžiaus, kurs turejo savo nuosavą biznį bet gyveno be seimos.

A. A. Kukis palaidotas su iškilmingomis bažnytinėmis apeigomis, Montrealo kalno kapuose.

* * *

ATNEŠĖ PAVASARINIŲ DOVANŲ...

Aldoną Dūdonytę ir jos vyrą Steponą Kaulszickį, aplanke garnys atnešdamas dovanų gražią ir sveiką dukrelę, kurią jauni teveliai pakrikštijo: Birute Dona Marija.

P. Kaulszickiams linkime, kad jų dukrelę Birutę Dona Marija išauktų sveika ir graži lietuvaitę, iš kurios teveliai turėtų džiaugsmą ir laimę.

* * *

TAIPGI, netaip seniai aplanke Aleksandrą Gurčių ir jo žmonelę Oną Kausaitę garnys, palikdamas jiems gražų ir sveiką sūnelį kuri pakrikštijo Jono Juozo vardais.

Kaip teveliams, taip ir naujagimiui linkima laimės ir džiaugsmo visame gyvenime.

* * *

VELYKŲ GĖLIŲ PARODA!

Montrealo Botanikos darže, yra išstatyta ivairiausių pasaulinių gėlių ir medelių paroda.

Ši darželi verta pamatyti, nes iš jo žmogus daug ką gali pasisemti dvasinio ir meninio susikaupimo.

Paroda yra rodoma veltui. Darželis randasi ant kampo Sherbrooke ir Pie IX gatvių.

RAUDONOVO KRYŽIAUS VAKARIENĖ MONTREALE

RAŠO-- M. ARLAUSKAITĖ

Šių metų 21 d. kovo, 4 val. po pietų, Lietuvių Vytauto Klūbo svetainėje, įvyko pasėkmingai R.K. vakariene. Svečių prisirinko pilna svetainė. Puikiai papuošti stalai ir svetainės dekoracijos traukė kiekvieno atsilankusio širdį prie malonumo.

Atsilankė R.K. pirmininkas ponas F. Duclos. Apygardos R.K. Sekcijos moterų pirmininke ponią E.S. Provost ir jos sūnus antrasis leitenantas P. Provost, kuris gyveno metus ir pusę Anglijoje, eidamas karišką tarnybą.

Kuomet svečiai užėmė vietas tada visi sustoję sugiedojo Anglijos ir Lietuvos Himnus. Prasidėjo vakarienė, tame laikotarpy buvo išpildyta puiki programa, paruošta dėl palinksminimo visuomenės.

Programą vedė Kanados Lietuvių Tarybos pirmininkas A. Navickas. Vytauto Klūbo Jaunųjų choras po vadovystę p. V. Kajacko, sudainavo linksmas dainėles: "Daina sutartinė", "Šalia kelio vėškelėlio", "Prie sodo ūlavo". Visi gerėjosi kad augs toks gražus lietuviškas jaunimas, kuris palikys savo tėvėlių kalbą. Jū vedėjas, taipgi yra čia augęs, prie lietuvių veikiakiek tik jėgos leidžia. Montrea - lečių tarpe, jo vardas yra labai papuliarus.

Mūsų kolonijos žvaigždutė Rūta Kilimonytė pašoko pora gražių šokių. E. Vaupsaitė neatsiliko savo maloniui balseliu, sudainavo: "Seniai noriu as tēkėti", ir "Gerk, gerk girtuoklėli". Jaunametė Lukošytė skambino pijanu solo. Visiems laukiamas jaunųjų choras, vel pasirodė ir padainavo: "Ant tėvelio dvaro", "O šalis mylima", "Vieni eina rėšutaut". Mazytės mergaitės buvo įvertintos didžiausiu rankų plojimu.

K.L.T. Moterų Sekcijos R.K. pirmininkė P. Juškevičienė tarė pasveikinimo žodį svečiams ir visiems atsilankusiems į parengimą. Dėkojo Vytauto Klūbui už svetainę kurią davė nemokamai šiam parengimui. Pakvietė kalbėti pirmininkę R.K. Sekcijos ponią E.S. Provost, kuri kalbėjo prancūziskai. Padėkavojo už visą veikimą pirmininkei

P. Juškevičienėi ir jos bendradarbiams. Prie progos ypatingai dėkojo Lietuvos Vytauto Klubui už stambia auką Raudonajam Kryžiui \$100.00 - ceki, kuri pirmininke jei įteikė. Pasyeikino mažas choristes, kad nori būti lietuvaitės ir pagyrė kad užlaikė Tėvynės meilę. Daugiau pastabų pasake iš dainelių, nes, kuomet tos mergaitės dainavo tai buvo perstatyta kiekviena daina. Kalbą E.S. Provost, vertė mokytoja M. Arlauskaitė. Mūsų pirmininkė pakvietė kalbėti R.K. pirmininka P.F. Duclos, kuriam tenka pirmu kartu dalyvauti tarpe lietuvių. Gėrėjosi panelėmis kurios prie stalų patarnavo, kad jos malonios ir mandagios ir dar kalbą trimis kalbomis. Neuzmiršo padėkoti už visas aukas visiems garasirdžiams kurias pridavė p. P. Juškevičienė.

Gerb. A. Jankauskas išreiškė nuoširdų dėkingumą kalbėtojams anglų kalboje. Kreipėsi į visus susirinkusius: "Raudonas Kryžius yra tarptautinė organizacija ir jos dėka mes gavome sužinoti vardus asmenų kurie yra isgabenti į Sibira, ir kurie kenčia Hitlerio junga. Turime sukelti pagelbą tiems kurie suzeisti, aukoja savo gyvybes, kad mes baigtume savo senas dienas laimingai, o kad tie kūdikiai kurie dainavo ir palinksmo mus ši vakara, turėtų laimingą ateitį. Japonijoje, Vokietijoje, Italijoje ir kitur, negali sukelti pinigų dėl to, kad ten laisvės nėra, visi žmonės pavergti. Mes gyvendami laisvai suprantame ir aukojame, Raudonajam Kryžiui nėra rubežiaus: visos spalvos žmonių įeina. Ateis diena kada šaulė nusvies visam pasauliui, ir tol dirbsime visi kol atgausime pasaulinę taiką.

Pirmininkė P. Juškevičienė dėkojo p. A. Jankauskui (Jenkins) už taip gražią ir jautrią kalbą. Pranešė kad Lietuvams kareiviams už jūrų ir ~~causatus~~ yra issiusta dovanų už \$80.00. Dabar K.L.T. Moterų Sekcija turi kasoje pinigų, kuriuos laiko dėl pasiuntimo į Lietuvą, kuomet kelias atsidarys. Pirmininke prase kuomet laimėjimo diena ateis, kad vici pridoutų antrasus nukentėjusių nuo karo ir jiems bus pasiusta pagelba.

Po kalbų, mūsų gailėstingi lietuviai suaukojo gražią sumą pinigų. Oia seką aukotojų sąrašas:

Liet. Vyt. Klūbas	\$100.00	Šv. Onos Pašelpinė dr-ja	..	\$25.00
P.E. Januškiene	6.00	P. V. Ambrasienė	5.00
			P. J. Kilimonis	...	\$5.00

Aukojo po \$2.00:

P. Adomaitis, O. Matulienė, A. Morkis, J. Poplauskas, A. Plaušinis, A. Vaupsas, P. Vaupsas,

Aukojo po \$1.00:

Hon. G.L.P. Grant-Suttie, Kun. J. Bobinas, a.a. P. Bakanas, P. Bartulis, P. Bindokas, J. Arlauskas, O. Daudorienė, F. Dubauskas, M. Duncikiene, P. Girulis, L. Gudag, A. Jankauskas, V. Jaseckiene, P. Kinderiene, P. Kiskiene, N. Labunaitė, J. Leknickas, J. Leskevičius

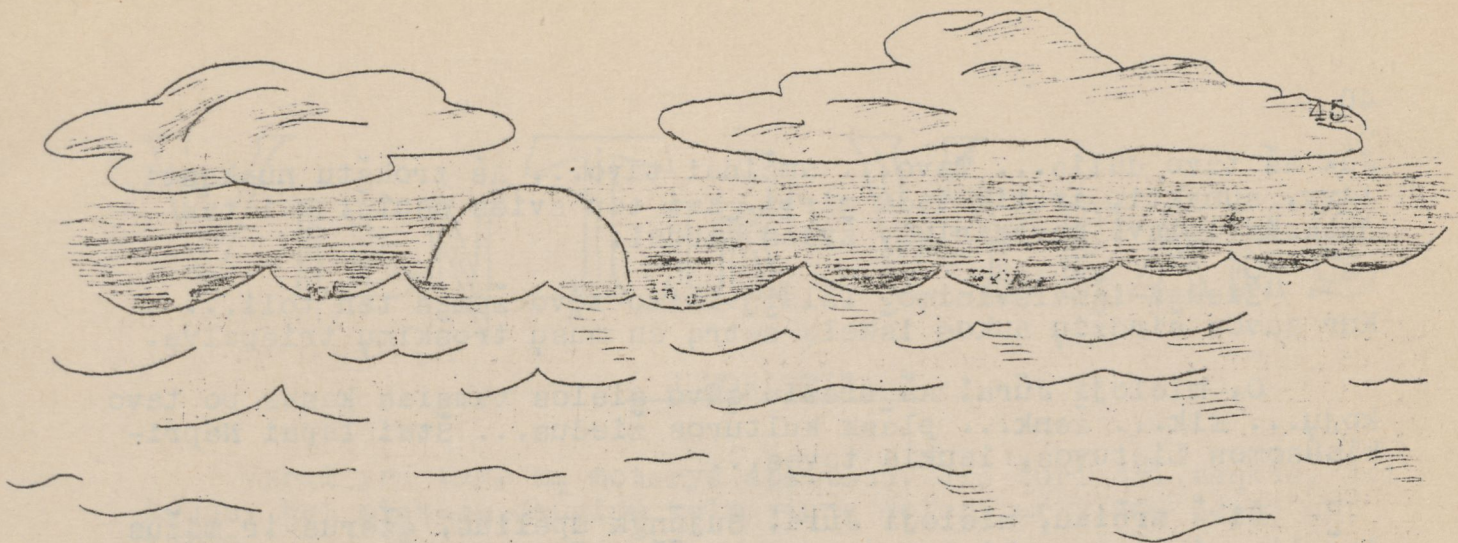
P. Limanavičius, A. Matulis, A. Navickas, P. Petronis, P. Petrulis, Lt. P. Provost, J. Rastauskas. Viso suaukota \$186.00.

Rinko su R.K. dėžutėmis prieš lietuvių bažnyčios po mišių. Sekančios moterys: 9 val. P. Juskevičienė, V. Jaseckienė, M. Vilemienė, E. Vaupsienė. 10 val. V. Genaitytė, A. Stankienė, M. Vilimienė, M. Zemaitienė. 11 val. V. Genaitytė, J. Gyviūtė, M. Gyvienė, A. Stankienė, M. Vilemienė, M. Zemaitienė. Pirmininkė ne retai su R.K. dėžute renka pinigus parengimuose kad palengvintų kenciantiems. Visų moterų pasiaukojimu ir rūpesčiu pirmininkė Juskevičienės surinkta dėžutėse \$114.51. Pelno iš vakarienes liko \$69.52. Todėl per K.L.T. Moterų sekciją R.K., sukelta graži suma Lietuvių Montrealo kolonijos Raudonajam Kryžiui \$370.03.

Pirmininkė P. Juskevičienė vardu moterų sekcijos R.K. nuoširdžiai dėkojo visiems Montrealo lietuviams už skaitlingą atsilankymą vakarieneje ir už taip didelę paramą Raudonajam Kryžiui.

Vakarienes tikslu pasidarbavo sekantieji asmenys: stalus sunėšė ir sustatė: M. Vaikšnoras, L. Gudas, M. Mockevičius, A. Navickas, J. Kilimonis, J. Leknickas. Iškepė kumpius: M. Juskevičienė, M. Vilemienė, ir E. Vaupsienė. Seimininkes parengimo: M. Juskevičienė, V. Jaseckienė, M. Leknickienė, A. Stankienė, E. Vaupsienė, P. Norkeliūnienė, M. Mockevičienė, ir O. Motuzienė. Prie stalų patarnavo mėsų malonios panelės: N. Jokubauskaitė, J. Gyviūtė, E. Norusevičiūtė, A. Rugieniūtė, E. Talalaitė, A. Teresevičiūtė, E. Vosyliūtė, M. Vosyliūtė, ir p. M. Vaupsienė. Prie vakarienes valgių sudėjo po \$1.00: P. Baguzienė, S. Pundziūviene, O. Vizbarienė. Paauskavo namie keptus pyragus: M. Vilemienė, E. Vaupsienė, J. Milienė, O. Motuzienė, M. Zemaitienė, M. Milerienė, K. Jokubauskienė, M. Kilimonienė, V. Vilemienė, M. Šilkauskienė. Cukrumi pasirūpino M. Arlauskaitė, M. Juskevičienė, O. Motuzienė, M. Leknickienė, A. Stankienė, E. Vaupsienė, E. Dvaranauskienė. Sviestą pasirūpino: P. Juskevičienė, M. Vilemienė, A. Stankienė, P. Kusleikiene, Kavą pasirūpino P. Juskevičienė, M. Juskevičienė, A. Stankienė, O. Motuzienė, V. Jaseckienė, M. Mockevičienė. Grietinę pasirūpino: P. Juskevičienė, M. Juskevičienė, M. Vilemienė, A. Stankienė, O. Motuzienė, V. Jaseckienė, taipgi M. Juskevičienė nupirko "Mayonnaise spread". Pirmininkė P. Juskevičienė, dalyvavusiems vaikuciams vakarieneje užmokejo chocolate pieną. Viską suvežė su savo automobiliu P. J. Andriulonis, jam pagelbėjo p. J. Juskevičius. Lietuvių Šv. Kazimiero parapija paskolino puodukus ir lėkštutes del kavos.

Pirmininkė K.L.T. Moterų Sekcijos R.K. P. Juskevičienė, visa valdyba, ir narės dėkoja širdingiausiai visiems darbuotojams, aukotojams, ir prisidėjusiems prie vakarienes.

LAIŠKAS I VISUOMENĖ

Mieloji Mano Sielos Jūra!

Tavo bangų užimas, šniokštimas, liūliavimas ir tylus sidabrinis tūlėsysis - mano širdžiai balsamas. Aš gerbiu kiekvieną Jūsų judesį, iškilumą, artėjimą ir tolėjimą; kalnais puolantį prie mano sielos krantų, ir maloniai priartėjantį sukuri, kurio veretai ne kartą sužeidė širdį, kad mirtų troskulių agonijoje...

Ak, mieloji, gyvoji Jūra! Tu nežinai, kas mano sieloje Tau... Nėra durų į širdį taip, kaip į namą. Ji uždara amžiniais slėpčių raktais, ir negi mums rasti jos paslaptis?..

Jei tiki, mano Jūra brangioji; sakau, kad aš tave myliu... Myliu dievinai... Nežinau, kodėl myliu, bet aš netekau sau širdies - dėl tavęs, mano Jūra!

Šiandien Didysis Penktadienis. Aš jaučiuosi gyva karste. Visas pavasario grožis, erdvės ir universai, - issivedė mano sielą, liko mintis - ir kancia.

Ar aš žinau, kam aš gyvenu jei ne tau?.. Tau, tau.. visa siela, širdis... Aš jaučiuosi tavy lasas... įkrintęs bereikalo... Mano maišatis tavose bangose sunki... Ar susivokti aš galiu, kada verpetų verpetai sukuringai trivyluodami kelia ir grązdina bejėgį lasą...

O, kilnioji Jūra! Tu manęs neapleisi... Lietūs, sniegai, upeliai, ežerai, - visi jūngia savo vandenį nepalikdami nei lašo sausroje... O, ar tu galėtum mane palikti amžinajai sausrai?...

Montreal, balandis, 1943.

Juk aš tavo dalis... Tavo... amžinai tavo... Aš trokštu nuskesti tavy, sunykti, ir tik tada mirti, kai tau švies saulė, kai tau juoksis laisvi pavasariai, žydės žiedai.

Žiedai išlaisvinimo. Išlaisvinimo tavo žemės ten toli...
Kur savos širdžių aukos iskels setrą su mūsų troškimų trispalve.

O, mieloji Jūra! Aš tiesiu savo sielos tamsias kasas po tavo kojų... Eik... ženk... plėsk kultūros žiedus... Štai lapai Nepriklausomos Lietuvos, laukia tavęs...

Eikš arčiau, mieloji Jūra! Sujūngk upelius, ežerus ir mažus lašelius į vieną galingą okeaną - sužyk tėvynei amžinuosius laisvės himnus.

Su Velykų varpais - prisimink mano širdį prieš tave suklupusią... Kam?... Tau... mieloji Jūra, ir tavo žemei.

Marija Aukštaitė

* * *

REDAKCIJOS PRAŠYMAS

Nepriklausomos Lietuvos Redakcija prašo visų gerbiamų Bendradarbių, kad visi raštai būtų prisiųsti prieš kiekvieno mėnesio 15-tą dieną.

Mūsų žurnalas ižengia vis į geresnį kelią; renka daugiau plunksnos jėgų ir finansų, tad yra Redakcijos užsibrežimas, kad išleisti laikraštį reguliariai kiekvieno mėnesio pradžioje.

Todėl, prašome tęsti ir didinti Jūsų įvertintą darbą, kuris su laiku atnes džiaugsmo visiems Lietuvos mylėtojams.

Su geriausiais linkėjimais,

N.L. REDAKCIJA

* * *

Geriau daiktą suvartoti, negu surūdinti.

Bish.p Cumberland.

Šalies literatūra, yra biografija jos žmoniskumo.

R. Lord Lytton.

Vaisiai gauti iš darbo, yra saldžiausias malonumas.

Vauvenargues.

Literatūra yra kalbos atstovė, kuri amžiais nemirsta.

Willmott.

Nepriklausoma Lietuva

V I E N T I K V Y R A M S

47

(J U M O R I S T I K A)

Vyrai yra tas, ką moterys apsiveda. Jie turi dvi rankas, dvi kojas, bet niekada daugiau kaip vieną dolerį ar vieną ideją ant karto.

Kaip turkiški cigaretai, visi vyrai yra vienodos medžiagos, vienas skirtumas yra tas, kad vieni geriau prisidengia už kitus.

Visuotinai kalbant, vyrus galima suskirstyti į tris rūšis: vedusių, nevedusių ir našlių. Tikras našlys yra smėtas susilaikymo visuomet visapūsiskai apsuptas įtarimo. Vedusieji yra trijų rūšių: prizai, siurprizai, ir suraminimo prizai.

Išlavinti vedusių vyrą, yra vienas iš aukščiausių plastiško meno stebuklų žinomų civilizacijai. Tai reikalauja mokslo, ištvermės, gero sugebėjimo, tikėjimo, vilties, ir meilės, - daugiausia meilės.

Yra psichologinis nustebimas, kad minkšta, išsipuščius, saldi, išsikvepinus, maza esybe kaip moteris pasitenkina kada didelis, netikęs, didžiabarzdis, tabaku arba gėrymu atsiduodantis daigtas kaip vyras ją bučiuoja.

Jeigu tu pagiri vyrą, jį nugašdini lig mirčiai; bet jei jį negiri - tu jam apsimaudi lig mirčiai. Jei leidiesi kad jis tave myletų, - jis galutinai tavęs nenori; bet jei nesileidi, - jis nei iš pradžių tavęs nenori.

Jei tu visame jam tiki, tuoj sustoji jį interesuoti arba sudominti; bet jei visame argumentuoji - jo daugiau tu nežavi. Jei tiki viską, ką jis tau sako, jam atrodo kad tu kvaila; bet jei netiki, - tu jam atrodei cinike.

Jeif nešioji šviesius drabužius ir nuostabią skrybėlę, jis nemano tave išsivesti, bet jei apsivelki kukliais drabužiais, jis tave išsiveda ir seka šviesiai apsiredžiusias su nuostabiom skrybelem moteris.

Jeif tu pritari jo visiems linksmumams ir ragini jį ką nors

Montreal, balandis, 1943.

daryti, jis keikia, kad tu jį varai šunims; jei nepritari jo norams jis vistiek keikia, kad tu jį varai sunims.

Jei tu lipnaus tipo mergina, jis abejoja ar tu pilno proto; bet jei tu moderniška, ir nepriklausoma, jis abejoja, ar tu turi širdį.

Jei esi tyli, jis trokšta linksmos patelės, jei esi protinga ir gudri, - jis trokšta zaidžiančios patelės.

Jei esi populiari su kitais vyrais, - jis pavydi; bet jei neesi, - jis abejoja vesti visų apleistąją.

Galima ir toliau tęsti apie vyrą, bet tai nieko nereikštų, nes prieinant prie išvados - vyras yra tik žemės sliekas - jis ateina, truputį pasirango, ir galų gale kokia vista jį paciumpa.

Vertimas iš Mc Gill Daily.

* * *

Dievas nieko tokio gražaus nesutverė kaip vyrą.

Beecher.

Vyras yra daugiau, negu visos konstitucijos.

Whittier.

Mes visuomet mylime tuos, kurie gerisi mumis, bet mes nevisuomet mylime tuos, kuriais mes privalome gėretis.

La Rochefoucauld.

Nėra geresnio mokslo, kaip vargingumo kelias.

Beaconsfield.

Vargas išaugina didvyrius, o turta dažniausia išaugina sustingėlius.

Victor Hugo.

Žmogaus gabumas yra tas, kurs paeina iš dieviškosios šviesos.

Aš esu dalis visko, ką esu sutikęs.

Tennyson.

Žmonės gema su dyiem akimi, bet su vienu liežuviu delto, kad jie matytų du syk daugiau - negu kalbėtų. Bet, sulig elgėsio, dažnas gali manyt, kad žmogus gimęs su dviem liežuviais ir viena akimi; nes tie kalba - kurie mažiausia mate ir isiverčia su savo pastaboms į viską, ko neįziureję.

Cotton.

Žmogus neturėtų pasitenkinimo išradimuose, grozybės universe, jeigu tik jis turėtų biculį, kuriam galetu pasitiketi ir įteikti savo džiaugsmą.

Cicero.

Pasidaryk save tikru vyru, ir tada galesi buti tikras, kad yra vienas selmis mažiau pasauly.

Carlyle.

Vyras gimė dėl dviejų tikslų: galvot ir veikt.

Cicero.

* * * * *

062881

51